

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
 Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 49. szám.

Csak a revízió segít.

Debrecen, október 7.

Hétfőn újra összeül a képviselőház, előreláthatóan nem egyébért, mint hogy folytassa, ahol négy nappal ezelőtt elhagyta: a hosszú beszédekkel tarkított technikai obstrukcióval akassza meg tovább is a parlament működését. Hogy meddig tart még ez az áldatlan állapot, azt pontosan, dátum szerint megállapítani még nem lehet, de afelől egészen bizonyosak lehetünk, hogy a technikai obstrukció a végét járja s az élete korántsem nyulik olyan hosszúra, mint amekkora pályát eddig megfutott.

Minden táborban mindenki egyformán érzi, hogy a mostani helyzetből ki kell mozdulni minél előbb. Erre vall az a sokféle idea, melyet a rövid parlamenti szünet termelt, s dobott a felszínre. A legtöbb kibontakozási terv éppen a tuzók köréből került ki, ami nagyon jellemző a helyzetre, mert azt mutatja, hogy az obstrukciós tábor immár csak a helytelenül értelmezett politikai becsületért folytatja a harcot és epekedik az aranyhid után, a melyen mostani kényelmetlen helyzetéből ki menekülhet. Itt született meg a többek között a kompromisszum eszméje, amelynek értékéről már elmondtuk tegnap a véleményünket. Itt vetették föl legutóbb a kibontakozásnak azt a módozatát, amely bizonyos fejeket követel a parlamenti béke árul. Erre az ideára

nem vesztegetünk sok szót, egyrészt, mert nem vesszük komolyan, másrészt pedig, mert őszintén restelkedünk, hogy nehéz politikai helyzetekben minálunk a sivár személyi politika minő szemérmelenséggel üti föl fejét. Az ellenzéknek, mely ma szinte teljesen eljárt-szotta az ország rokonszenvét a lélekölő technikázással, még csak éppen az hiányoznék, hogy ország-világ előtt dokumentálja, hogy csunya személyi harcot folytat. Ez már valóban a legeszeveszettebb öngyilkos-politikával volna egyenlő.

Egy másik csoportja a kibontakozási terveknek azokból a nyilatkozatokból táplálkozik, amelyeket Khuen-Héderváry gróf a képviselőház legutóbbi ülésén tett. A miniszterelnöknek ezek a kijelentései félreérthetetlenül rávilágítottak arra, hogy a kormány elérkezettnek látja az időt, hogy eddigi passzivitását aktív közbelépéssel cserélje föl. Ezek a nyilatkozatok azonban csupán annyit tettek bizonyossá, hogy ez a közbelépés erősen eltörekelt szándéka a kormánynak; de hogy ez a szándék miben áll, milyen ponton akar rést ütni a Ház normális munkarendjét közel három hónapja megakasztó technikai obstrukción, azt ezekből a nyilatkozatokból világosan kiolvasni nem lehetett. A miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy „fogunk mi még beszélni a házszabályok lényegéről”, azt a hitet kelthette ugyan, hogy a kormány a házszabályok szigorú értelmezésének vagy gyökeres megváltoztatásának segédelmével akar-

ja leküzdeni az obstrukciót, de a szándékba vett kormányakció még ezek között a keretek között is igen sokféle ágazó lehet, sok találgatásnak enged utat, különösen az akció természetére és sorrendjére felől. Hogy a kibontakozásnak ma már egyetlen elgondolható arkánuma a házszabályok körül van, ez mindenképpen bizonyosnak mondható. De azok a körök, amelyeknek, immár valósággal betegséggé vált a zavarcsinálás, ezt a bizonyosságot is kombinálni szeretnék egy bizonytalansággal, fölvetvén a kérdést: mikor akar a kormány a házszabályok segédelmével a helyzeten urrá lenni: a választás előtt vagy a választás után?

Nem hihetjük, hogy a házszabályrevíziónak az új választásokkal való kombinálása ott szerepelne a kibontakozás komolyan mondható esetlenségei között. A kérdés lényege ugyanis, hogy a parlamentben rend legyen, már a tavalyi képviselőválasztások során a nemzet elé terjesztetett s a nemzet ellentmondást nem tűrő határozottsággal adta ki a parancsot, hogy dolgozzék az országgyűlés. Azóta a közvélemény nemcsak hogy nem változott meg, de sőt megerősödött a felfogásában, hiszen a törvényhatóságok alig egykettő kivételével lesújtó ítéletet hozott az obstrukció fölött és erélyes hangon követelte a parlamenti rend helyreállítását. A kormánynak tehát nincs mit haboznia s nem lehet sokáig töprengenie. Cselekednie kell, gyorsan!

Egy gyáva asszony.*

Irta: Pap Mariska.

Mikor a két kis aranyhaju Kapolyai bárókisasszony közül az idősebbiket, aki még a tizenhetedik évét sem töltötte be egészen, a diszes és rideg családi sírboltban elhelyezték örök pihenésre, a temetésen jelen volt ismerősök legtöbbje meghatott és sajnálkozó pillantásokat vetett a fiatalabbik bárókisasszonyra, aki csöndes sirással kapaszkodott az édes anyja karjaiba, mert nagyon valószínűnek tartották, hogy ez az édes, gyöngye, törékeny kis baba egy pár év alatt követni fogja a nénjét erre a szomorú helyre. Mindenki tudta, hogy a két leány apja is mellbetegségben halt meg, nagyon fiatalon, alig négy évi házasság után, ősi dominiumin és bárói koronáján kívül ezt a lassan ölő, szomorú betegséget is örökségül hagyva aranyhaju kis leányainak. És a kis leány, az ő nagy, lázban égő fekete szemével és finom, törékeny alakjával csakugyan úgy nézett ki, szép, üde, viruló édes anyja mellett, mint az a kis gyöngye, fehér tavaszi pillangó, amelynek egy kisebb fajta szélroham is elég, hogy elpusztítsa.

Hanem a kis bárónő épen nem szándékozott meghalni azért, hogy olyan márványfehér arcocskája és nem mindennapi szépségű szeme volt. Az édes mamája pedig, aki mélyseges rajongással csüggött a gyermekén, ké-

* A nemrégiben elhunyt fiatal író első nyilvánosan megjelent tárcája.

sőbb csodálatos gyöngédséggel és gondoskodással annyira tudta vinni a dolgot, hogy mikor a kis leány hosszú ruhát kapott és ünnepiesen nagy leánya avatódott, már egy lehelletnyi gyöngye rózsaszín is vegyült az arca eddigi fehérségére. . . . A rokonok és ismerősök persze őszintén csodálkoztak a dolgon, aztán napirendre tértek felette és kijelentették, hogy a kis Alice talán mégsem fog meghalni.

Akkor aztán valami nagyon váratlan és nagyon különös dolog jött közbe. . . . A báróné, aki az ura halála óta annyira nem törődött férfiakkal, hogy érdemesnek sem tartotta egygyel is foglalkozni közülök, szerelmes lett. Szerelmes lett, még csak nem is úgy, ahogy a mai romlott véri, hiszterikus, kétlelkű asszonyok szoktak szerelmesek lenni, a szerelmi históriákkal érdekes anyagot szolgáltatva a lélektani analízissel oly szívesen foglalkozó ifjú novellistáknak, hanem becsületesen, mélyen, igazán és olyan fiatalos rajongással, mintha most is tizenhét év tavasza mosolyogna a sötét szemében és a viruló ajka körül.

A férfi sem volt azokból való, akik a századvégi novellahősöket szokták válogatni. A jellemének különben most csak az volt a fővonása, hogy esze nélkül imádtá az asszonyt, aki úgy kivált azok közül az asszonyok közül, akiket eddig ismert, mint valami szép friss, fehér rózsza, a fakó vagy ríktő színű, émeletítő illatu, divatos virágok közül. Különben maguk sem tudták, hogyan

történt a dolog, csak egyszer azon vették észre magukat, hogy Balázs Dénes, aki nem volt senki és semmi, akinek nem volt senkije és semmije, még csak hitvány nemesi előneve és ötágu koronája sem, akinek az egyedüli dicsősége abból állott, hogy figyelemreméltó tehetségnek tartották írói körökben. Mindennapos látogató lett a Kapolyai bárók hatalmas, ősi kastélyában. — És az asszony — egy Kapolyai báró özvegye — ott várta mindennap a terraszon olvan rajongó boldog arccal, mint egy szerelmes süldőleány és olyan szerelmes önfeledséggel nyujtotta eléje mindig a kezét, hogy abból az egy kézszorításból is sokat magyarázhatott volna valaki, ha látja. De nem látta senki, csak épen a kis bárókisasszony.

A kis bárókisasszony. Akin akkor már mégis kiütött az apjától öröklött pusztító betegség. . . . Lassan kezdődött, nagyon lassan, talán észre sem vette senki. . . . Először az a lehelletnyi rózsaszín tűnt el csak az arcáról, aztán csöndesen, alig észrevehetően fogyott, csak az aranyos haja és a fekete szeme nőtt meg még nagyobbra. Csak az volt a különös a dologban, hogy betegsége körülbelül akkor kezdődött, mikor Balázs kezdett hozzájuk járni. Különben véletlenség is lehetett az egész, hisz az emberek nem szoktak szerelemben meghalni és nagyon okos és szavahihető emberektől lehet hallani, hogy a lelki fájdalom még nem ölt meg senkit, soha. . . .

Valódi angol és hazai gyártmányu gyapjuszövet újdonságokat legnagyobb választékban, szigorú szabott árak mellett szerezhethetjük be posttó nagykereskedőnél, Debreczen, Kossuth-utca 1 sz. alatt. :: Első Debreczeni Takarékpénztár újonnan épült palotájában. ::

A konverzió ügye zátonyon.

Zavarok előtt a város háztartásában.

Amidőn ez év tavaszán és nyarán több ízben szó volt arról, hogy a városnak pénzről kell gondoskodni, fölhangzott az az eszme, hogy *egy újabb kölcsön keretében konvertálni kell a régi adósságokat*, amely eljárás sokat érő haszonnal járna a városra.

Abban mindnyájan megegyeztek a város vezetői, hogy újabb nagy kölcsönre van szükség, amelynek rövid időn való megszerzése valóságos életkérdés a városra nézve, mert enélkül az újabb felmerült szükségleteket kielégíteni nem lehet. Hogy csak két dologra mutassunk: fölemlítjük itt, hogy éppen most adta ki a városi tanács a *vízvezetési munkákat*, amelyekről mindenki tudja, hogy rendkívül sürgősek s hogy azok már a jövő esztendőben készen lesznek; ezek a munkák másfél millió koronába kerülnek. A másik dolog az, hogy az állami költségvetés betérjesztésével nyilvánvalóvá válik, hogy *az egyetemet Debrecen kapja meg*. Tehát azokat a kötelezettségeket, amelyeket Debrecen az egyetem érdekében vállalt, be kell váltani.

Az új pénzügyi művelet keresztülvitelének módjára nézve azonban eltértek a város vezetőinek nézetei, nevezetesen vita tárgya volt: vajjon *új nagy kölcsön* vagy a meglévő kölcsönöknek *egy 40 milliós új kölcsönre való konvertálása* útján szerezze-e meg a város a szükséges pénzt. Végre a konverzió eszméje kerekedett felül.

A francia ajánlat.

A város szándékának híre ment s már a nyár folyamán igen sok oldalról érdeklődtek a város pénzügyei felől, sőt tudomásunk van arról, hogy belga, de különösen francia pénzcsoport konkrétebb formában *35,000,000 koronára ajánlatot is tett* és pedig olyan kedvező ajánlatot, amely a konverziót lehetségessé

Azért a kis bárókisasszony, ha nem is szerelemben, de mégis csak meghalt. Egy olyan szép, csöndes, csillagsugáros éjszakán, hogy szinte kegyetlenség volt tőle, épen ilyen mámoros, illatos tavaszban hozni gyászt és halálos hidegséget az édes anyja forró, szerelmes szívébe.

Az emberek különben a temetésen csöndes megvetéssel mérték végig a sápadt és ingadozó járásu asszonyt s csak annyit jegyeztek meg:

— Most legalább zavartalanabban udvaroltathat magának a jött-ment poétájával, akár hozzá is mehet feleségül.

Lehetséges, hogy a bárónő is gondolt ilyesmire, de azért másnap, mikor Balázs Dénes megakarta látogatni, egy ünnepies arcú, gyászlivrés inas azzal állta el az útját, hogy a méltóságos asszony ezen a héten nem fogad senkit, még őt sem. Azon a héten pedig kapott az asszonytól egy levelet, amelyben arra kérte, hogy ne jöjjön el hozzá egy fél-évig, vagy legalább egy pár hónapig, mert a mostani lelkiállapotában nem képes vele találkozni. . . . Akkor aztán majd meglátják. Balázs viszont megírta neki, hogy most egy pár hónapra elmegy utazni, az ősszel visszajő s akkor — ha ő is úgy akarja — újra ott lesz nála a Kapolyai bárók ősi fészkében. S akkor aztán majd meglátják.

Addig pedig az asszonynak volt ideje, hogy elsirassa a kis lányát. Bezárkózhatott kedvére abba a fehér kis lányszobába, amelynek az aranyhaju lakója már örökre el-

tette volna, vagyis a mai kölcsönöknél olcsóbb pénzt kínált.

A párisi pénzcsoport, amely francia tőkésekől és francia bankokból alakult, párisi kiüldöttei és budapesti képviselője után azt az ajánlatot tette, hogy a 35.000,000 koronát 4.60 százalékos törlesztés mellett adja ötven évre. A város mai kölcsönei tudvalevően 65 évre szólnak és 4.66 százalékos törlesztéses részletek mellett nyerte azokat a város. Már ez az ajánlat is óriási előnyöket nyújtott volna a városnak, nemcsak a 0.06 százalékos kamatnyereséget, hanem a törlesztési idő rövidségét illetőleg is.

A francia pénzcsoportnak emberei már Budapesten voltak, hogy a tárgyalásokat személyesen vigyék tovább, már közölték is ama szándékukat, hogy Debrecenbe jöjjenek, amikor innen visszautasították az ajánlattevőket azzal, hogy Debrecen

nem kíván konverziót

csinálni.

Azóta több bankcsoport és pénzember érdeklődött már Debrecen szándékai iránt. Így legutóbb — ugyancsak francia tőkések — elkérték Debrecen város zárszámadását, költségvetéseit és leltárát azzal a cézzal, hogy a konverzióra ajánlatot tegyenek. Debrecen részéről azonban semmi közeledés sem történt olyan irányban, hogy a konverzió dolgát minél előbb nyélbe üssék. Kétségtelen ugyanis, hogy az ajánlatok, a mai pénzvviszonyok mellett is kedvezőbb kölcsönt fognak kínálni mint amilyeneket most Debrecen bir s amilyeneket függő kölcsönök alakjában kénytelen lesz még fölvenni.

Ma Debrecen tartozik az Osztrák-Magyar Banknak 16,000,000 koronával s ez összegre fizet az 1912. évi költségvetés szerint 745,400 korona kamatot és törlesztési részleteket. A konverzió esetén, föltéve, hogy nem kapna olcsóbb ajánlatot, mint amelyet a francia pénzcsoport tett, már ez az összeg is leszállana, de megvan minden valószínűsége annak, hogy

volt zárva egy rettenetesen hideg és sötét épületbe, diszmagyarba öltözött urak és simára fésült, selyem pruszlikos asszonyságok barátságatlan társaságába. Nézegethette órákig a fehér butort, csökolgathatta kis leánya félbenhagyott kézimunkáját, kutathatott a kis faragott íróasztal apró fiókaiban. . . . Pedig talán épen itt nem kellett volna neki kutatnia. Egyszer, amikor már nagyon közel volt az ősz és még abban a kis fehér szobában is többet gondolt a szerelmesére, mint a lányára, azon a kis íróasztalon úgy véletlenül a kezébe akadt egy papírlap, amelyet csupa szórakozottságból elkezdett nézegetni. Egy olyan jelentéktelen, ostoba kis papírlap, amelyen az ember a tollát szokta próbálgatni néha-néha. . . . S arra sokszor, talán százszor vagy ezerszer is, föl volt írva kuszált, kislányos betűvel az a név: Dénes, Dénes. . . . Roppant haszontalan dolog volt, egy hitvány kis papírdarab, amelyre a leánya csupa szórakozottságból firkált egy nevet s az asszony mégis falfehér arccal, néma megdöbbenéssel kulcsolta össze a két kezét. . . . Jóságos Isten, a leánya szerette Dénest.

Lehet, hogy csak ideges képzelődés volt az egész, de az asszony ettől a naptól kezdve meg volt győződve arról, hogy ő valami nagy igazságtalanságot követett el a gyermekén. Valóságosan betegé tette ez a képzelődés. . . . Annyira ideges volt, hogy éjjelente, amikor álmatlanul hánykolódott ágyában, nem merte kinyitni a szemét, mert

ötven éves kölcsönt 4.50 százalékos törlesztésre is fog kapni a város.

Zavarok előtt.

A negyven milliós konverziós kölcsön fölvételének és szükségességének kérdésében megkérdeztük Debrecen város egyik vezető tisztviselőjét, aki a következőket mondta:

— Debrecen városának valóban égető szüksége van nagyobb összegű kölcsönre. Ezt azonban a magam részéről *csak konverzióval* együtt tartom lehetőnek. Egyrészt, mert az új hitelező természetesen az első helyen kívánja magát biztosítani, másrészt mert a konverziónak a városra nézve olyan előnyei vannak, amelyeket föl kell használni. A konverziós kölcsön fölvételét rendkívül sürgősnek tartom s az elől kitérniük nem is lehet, mert tény az, hogy *a város házi pénztára az előttünk álló nagy fizetési kötelezettségekkel szemben nagy zavarba jöhet*. Kedvező kölcsön fölvételére minden jel megvan, ajánlatunk is van s olyan nagy az érdeklődés a pénzüvilágban a mi kölcsönünk iránt, hogy még talán kedvezőbb ajánlatot is kapunk. De ismételtlen csak konverzióval szabad az új kölcsönt megcsinálnunk.

A nyilatkozat is mindenben igazolja értesüléseinket. A vízvezeték és egyetem ügyével most ismét felszínre kerül a pénzüvilág, amely alkalommal végre a nagy kölcsön vagy konverzió ügye is elintéztést kell hogy nyerjen, az eddig tapasztalt ellenkező nézet dacára is. Mert Debrecen a csőd felé vinni nem szabad, de a pénzüvilággal megakadályozni sem szabad a várost mai szép fejlődésében.

— Bajok a bosnyák tartománygyűlésen.

Bécsből táviratozzák, Burián báró közös pénzügyminiszter tegnap külön kihallgatáson volt a királynál. A közös miniszter audienciáját az tette szükségessé, hogy a boszniai tartománygyűlésen, mely legközelebb kezdi meg új ülészakát, az országos kormány elvesztette többségét. Az országos kormány most tárgyalásokat kezd az ellenzéki pártokkal.

attól félt, hogy valami kísérteties vízió lesznek a sötétben. Ha ilyenkor véletlenül Balázs Dénesre gondolt, rémülten takarta el az arcát, mert szinte látni vélte halott kis leánya aranyos sápadt fejét, amint nagy, lázas, sötét szemét merően, szemrehányólag szegezi rá. És valami szelid, végtelenül szomorú mosolygást is látott azon a sápadt, halott arcon, amelyből egészen tisztán kilehetett olvasni:

— Látod, mennyi boldogságot elvettél tőlem. . . . Minden a tied, ami az enyém lehetett volna, az élet, a szépség, a szerelem. Tied lesz az az ember is, akiért én meghaltam.

És az asszony várta rettegve, elfogult szívvel azt a napot, amikor Balázs Dénes eljön hozzá, mint ígérte, hogy számon kérje tőle a boldogságát.

Poétikusan szép, szomorú őszi nap volt, amikor ott jártak együtt újra a parkban, a sárgult levelű fák alatt. Az asszony félénk, szótalan, halovány volt, s valami különös, megmagyarázhatatlan szomorúság szoritotta össze a szívét. A férfi meg tele volt tüzzel, szenvedélyvel, s egyszer mikor ott álltak egy karsu, fiatal jávorfa alatt, Balázs, először életében, átfonta a karjával az asszony derekát, a szemébe nézett mélyen, szerelmesen s csak annyit kérdezett tőle:

— És most?

Hanem ebben a kérdésben benne volt minden. Az asszony megértette. Az volt ebben a két rövidke szóban: „Ha olyan vagy,

Fehérneműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FEUERSTEIN

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota).

Arany János-utca 15. sz.

mosó intézete Piacz utca 62.

A Műpártoló Egyesület új munkaterve.

Önálló tárlatok Debrecenben.

Elérkeztünk a szezon terminusához.

A kiállítások, amelyekkel a budapesti művészegyesületek a vidéket boldogítani szokták, utnak indulnak s elárasztják a városokat, amelyekben üzletet lehet csinálni.

Debrecen az idén kimarad, mert a legutóbbi alkalommal nem teljesültek a várt eredmények.

Hogy így fordult a dolgok sora az első sorban a „Műpártoló Egyesület“ érdeme, amelynek tavaszi választmányi- és kimondta, hogy pesti kiállításokat eddigi formájukban nem helyeseli s így nem is pártolja.

A „Műpártoló Egyesület“ legértékesebb határozata volt ez talán azóta, amióta fenáll és ezzel a határozattal egyszersmind jogot nyert arra, hogy további életében, új virágzásában bizni lehessen.

Mert egy városnak sincs szüksége olyan műpártoló egyesületre, amelynek a fővárosból diktálnak érdekből s amely semminemű — önálló munkát sem teljesíthet.

Az a műpártoló egyesület, amely minden, a közönség nevelésére nézve feltétlenül szükséges terv nélkül, csak a fővárosban el nem adható képek tömegét zudítja a művészetet szerető, de megérteni még nem tudó közönség nyakába, fölösleges sőt helytelen és elvetendő.

Fölösleges, mert az ő támogatása nélkül is lejönne a vásár szimatjára a rossz munkák; s mert helytelen nevelést ad annak a közönségnek, amely fentartja elvetendő is.

A műpártoló egyesület miért — miért nem, ezt az utat követte s így lassanként fölöslegessé vált volna. Épen a kellő pillanatban határozta el azonban arra magát, hogy régi impotens munkával szakít s új irányba tereli egész munkásságát.

Az új irány még nincs megszabva, de — mindenesetre elővigyázatosoknak kell lennünk elhatározásunkban.

Egyelőre méltányos dolog az, hogy az egyesület alkalmat nyújt a debrecenieknek, — hogy kollektív kiállításon bemutassák tudásukat.

Jól értsük meg: méltányosságról van szó, nem pedig célról vagy követendő utról.

A helyi kiállításoknak alkalmuk nyíl: arra,

amilyenek én ismerlek és úgy szeretsz, ahogyan én téged, nem fogsz törődni azzal, hogy ki vagy te és ki vagyok én, nem fogsz törődni azzal, hogy mit szól ehhez a világ, hanem a feleségem léssz; ha pedig csalódtam benned, ha elítéléteid erősebbek a becsületnél, akkor az enyém léssz titokban. Ha pedig nem szeretsz, kergess el magadtól.“

Az asszonyoknak az arcába szökött a vér és szive lázasan vert. A szöke feje megingott egy kissé, mintha odaakarna hanyatlani arra a széles férfivállakra. És akkor, legalább ő úgy hallotta, valami különösen susogó szél zörgött végig szomorúan a faágak között s megint hallotta:

— Látod, mennyivel boldogabb vagy te ennám . . .

Valami éles, kegyetlen fájdalom markolt bele a szívébe. Hirtelen, kitörő idegességgel lökte el magától a férfit és szivettépően szomorú pillantással nézett a szemébe.

— És most? Most az lesz édes barátom, hogy maga elmegy innen és nem jön vissza többé soha, soha.

Balázs Dénes aznap egy nagy, keserves, csalódással szerelmes szívében hagyta el a Kapolyai bárók ősi kastélyát. Azt persze nem tudhatta, hogy annak a kastélynak egyik szobájában az a fehér arcú, szöke asszony milyen fájdalmas, heves sirással szorongat a szívéhez egy ostoba kis papírlapot, amelyre sokszor, talán százszor vagy ezerszer is fel van írva remegő, kislányos betűkkel ez a név: Dénes, Dénes, Dénes.

hogy a műpártoló egyesület támogatásával kiállítás rendezzenek, de ez az egyesület részéről nem lehet végcél s egyedüli feladat, hanem csupán egy igen régi mulasztás pótlása.

Természetes dolog, hogy épen miután mulasztás a jövőben arra kell törekednie, — hogy rendszeresítse valami módon ezeket a kiállításokat is, de programja ezzel nem merülhet ki.

Ha az egyesület új programja csak ennyiből állna, akkor az eddiginél is helytelenebb is elvetendőbb munkát végezne és pedig két oknál fogva. Az a tudat, hogy zsűri nélküli biztos kiállítás esetleg eladás vár a munkákra, akármilyen rosszak és üresek. A helybeli lábadozó művészetet egész biztosan hanyatlás felé vinné. Már pedig a közönségnek ilyen fajta művészkedéssel való oktatása és farszítása, rosszabb a semminél.

De természetes dolog az is, hogy idővel a mindig csak ugyanazokkal való találkozás unalmassá válna s az egyesület biztos halálát vonná maga után.

Szükséges tehát más uton gondoskodni nemcsak változatosságról, hanem egyszersmind nevelésre alkalmas anyagról és értékes anyagról.

Ezért az anyagért a helybelieken kívül tehát természetesen a fővárosba s másfelé kell mennünk.

Ez nem a régi helyzet folytatása. Nagy különbség van ugyanis a között, ha mi megyünk, illetőleg az egyesület által megbízottak mennek Budapestre vagy máshová, hogy ott megfelelő munkákat találjanak s azokat ide hozzák s a között ha azok jönnek azzal, amivel akarnak.

Eddig tehát rendben volnánk. Szükségesek helyi és budapesti mondjuk idegen tárlatok, valamennyien a közönség érdekének szemmel tartásával.

Én azonban még így is szegényesnek találok a művészetek megszerettetésére és megértésére irányuló munkát.

Egy esztendőben egy kiállítás nagyon kevés. Egy kiállítás talán látogatottabb lenne, mintha több vagy állandó tárlatról gondoskodnánk, de nem adná meg a lehetőséget arra, hogy azok fejleszthessék magukat, akiknek lelki szükségletük a szép, nem pedig kötelességszerű látogatás, melyet a jóízű vagy divat ir elő.

Végre tehát erre az eredményre jutok: Debrecennek szüksége van állandó kép, iparművészeti és építési kiállításra, amelyet évente háromszor-négyszer kell változtatni s évente legalább egyszer idegen művészek munkáival felcserélni. Így például:

Március első felében: A hajdúvármegyei festők kiállítása. Ez volna tehát a debreceniek kiállítása is.) Olaj, aquarell és pastell képek. Bezárulna április második felében.

Május első felében helybeli és idegen művészek részéről: Grafikai és szobrász munkák kiállítása.

1. Ceruza, toll, szén, tus vagy színes rajzok. Rézkarcok, monotípek.

2. Művészi fényképek.

3. Szobrok, plakettek, érmek stb. Bezárulna június második felében.

Nyáron szünet.

Október elején: Iparművészeti és építészeti kiállítás. Iparművészeti tervek vagy kész munkák, u. m.: butorok, szőnyegek, kézimunkák, nyomdatermek, kisebb használati tárgyak, bőrmunkák, fémmunkák stb. Építészeti tervek, pályázatok eredményei, családi házak, kertek stb. Bezárulna november közepén.

December első felében: Idegen művész, vagy művészek kiállítása, meghívás szerint.

Ezek volnának körülbelül a kiállítások.

A műpártoló egyesületnek egyszersmind kötelessége kellő előadásokról gondoskodni. Felolvasások szükségesek a kiállításokon s a kiállítási szünetek alatt, melyek a közön-

seget neveljék és utbaigazítsák a művészek nagyon tekervényes utain.

A képsorsolások, mint eddig is, megmaradnának.

Helyiségről a kulturpalota felépüléséig az egyesületnek kell gondoskodnia, a város bizonyára nem tagadja meg a segítséget. A kulturpalotában, mint virágzó s a kulturát szolgáló egyesület, méltó s megfelelő állandó helyiséget kell kapnia.

Ezekben elmondtam mindazt, amit az újraéledő műpártoló egyesület leendő programjáról elakartam mondani s kérek mindenkit, akinek ellenvetése vagy hozzátenni valója volna, hogy az egyesület érdekében a „Debreczeni Független Ujság“ szerkesztőségéhez írjon. A szerkesztőség szíves lesz közzétenni, hogy nyilvános megbeszélés tárgya lehessen, mielőtt a választmány és a közgyűlés dönteni fog.

Toroczkal T. O.

Hogy nyaralt a Nemzeti Színház tragikusán?!

Pör egy debreceni ügyvéd ellen. —

Mikor véget ért a hivatalos nyár, megnyitottak a Nemzeti Színház kapui, a visszaérkezett művészek élénk színekkel rajzolták le, hol s merre jártak és egymást túllépték, igyekeztek a nyaralás kellemes és megkapó részleteinek rajzolásával.

Ujházy azt bizonygatta:

— Mindenki marha, aki Abbázián tul megy. Mert ott van hegy, völgy, tenger, jártékbank és Quarneró-kávéház.

Iványi a svéd és norvég tájak szépségeit magasztalta. Hajdu Pepi Dániát mentette és alias rágalomnak minősítette Shakespeare szavait, hogy: „Valami büzlök Dániában“. — Mig Blaha Lujza, a legnagyobb színésznő, a hazai fürdők védelmére kelt s kijelentette, hogy csak egy hely van a világon és ez Balatonfüred, ahol az ember nemcsak a nyugalomát, de a békés családi otthonát is fellelheti és ez: Balatonfüred.

— Hát te Laci, hol voltál a vakációban? — fordult valaki a szomorúan hallgató Bakóhoz, a nemzeti kiváló tragikusához.

— Hagyjatok békén, én még most is nyaralok, — mondta ez — a debreceni kir. járásbírósnál.

— Hogy-hogy?! — érdeklődött most már Thália kised csapat.

És Bakó általános figyelem között kezdett bele elbeszélésébe.

— Jól tudjátok, mennyire kényelemszerető vagyok, de meg beteg feleségem is lefoglalja minden szabad időmet. Irtam tehát anyósomnak, özv. Tömösváry Lajosnénak Debrecenbe, nézzen valahol egy csendes nyaralót, ahol békén, egyszerűen és zaitalanul megpihenhetünk. Pár hét múlva levelet kaptam, melyben anyósom értesít, hogy egy rokona az egyik ismerősétől értesült, mikép Kirdly Péter dr. debreceni ügyvédnek Szilágyozorány községben lenne kiadó nyaralója. Én tehát megbízam nevében és megbízásomból tárgyaljon az ügyvéddel s ha az szavatosságot vállal, hogy a nyaraló a mi óhajunknak megfelel, azt részünkre vegyem. Anyósom felkereste az ügyvédet, tudtára adta, hogy én a Nemzeti Színház tagja vagyok s így bizonyos kényelemhez vagyok szokva, tehát a nyaralót csak az esetben veszi ki, ha ezeket az igényeket kielégíthetem.

Kirdly Péter dr. a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott a helyről. Regényes fekvésű, árnyas fészek, körül hegyek s egy hajítványra csobog a kristályos vizű Berettyó. A ház körül egy hold kert, melyből csak úgy kinálgatják zamatos husukat az illatos, kővér barackok, szilvák. Csak tessék használni.

— Tehát kivettétek?

— Még nem. Tudni akartam, mi van a lakással. Árnyas udvar közepén két szoba beburorozva, veranda, konyha, kamara teljesen

— Még nem. Tudni akartam, mi van a lakással.

— Még nem. Tudni akartam, mi van a lakással. Árnyas udvar közepén két szoba beburorozva, veranda, konyha, kamara teljesen

Reichmann

harisnya különlegességeit tekintse meg! — Női flór harisnya 90 fill.-tól, ajour 95 fill.-tól, selyem különlegességek. Gyermekek patent és flór harisnyákban nagy választék. Piacz-u. 85. Royal szállodával szemben.

felszerelve, sőt még azonfelül is két butorzatlan szoba. A bérösszeg 250 korona. Még a holdsütés és a levelek zizegése, meg a madarak hangja felől tájékozódott jövőző házigazdám, aztán kivettem a „nyaralót”.

Gyorsan bepakoltam málháinkat, inast, cselédet összeszedtem s miután a bérösszeget előre kifizettem, feleségem, meg kis fiammal leutaztam. Meghívtam feleségem beteg nővérét is, sőt úgy volt, hogy az anvósom is nem-sokára utánnunk jön.

Sok borzalmas vicinális bajokat leküzdve, agyonrázatva érkezünk Szilágynagyfaluba, ahonnan kocsin kellett jutnunk a pompás nyaraló színhelyére Zoványba. Feleségem félig halott, sógornóm magánkívül, kis gyermekem és magam is agyoncsigázva érkezünk nyaralásunk színhelyére. Egy elhagyott udvarház volt ez, egyszerű, falusi lakóház, melynek ablakai betörve, udvara kihalt s a napsütés még azt a pár csenevész palántot is összeégette, melyet házigazdám költői fantáziája „erdőnek” nevezett ki. Talán a falu kisértetei lakhatták, mert sehol egy kilincs az aiton, zárókészülék az ablakon. A szoba berendezése még akkor is tulság, ha a „primitív” jelzőt használjuk a leírására.

Mit beszéljek tovább? Nemcsak nyaralónak lehetetlen, de egyik szolgám beteg lett a vizétől s a rekkenő hőség miatt valóságos napszurástól kellett védekezniük.

Mikor ezt másnap házigazdám, aki zsebében kilincsekkel és egyéb felszerelésekkel odaérkezett, szemére vettem, egykedvűen a kirándulásokat ajánlotta. Igab, hogy az erdő órák járásnyira, csobogó patak még messzebb húzódott, de ha az ember nyaral, úgy gondolta, van ideje elég.

En azonban táviratilag eltiltom anyósomat a nyaralástól, felpakoltam és másnap éjjel, a sötétség leple alatt megszöktem, hazamentem Debrecenbe anyósomhoz.

Négyszáz és egynéhány koronámba került a kirándulás. Ezt most visszaperelem . . .

Ma volt ebben az ügyben Öreg Béla járásbíró előtt a tanukihallgatás. Dr. Király Péter Bakó Lászlóról hallani sem akar.

— Hirét sem hallottam soha! — tiltakozik — én özv. Tömösvárynének adtam ki a lakását.

— Nyaralót! — mondja Tömösváryné.

— Csak nyári lakásról volt szó.

— Intelligens uri ember jól tudja, mit értenek „nyári lakás” alatt. S igazolja a Bakó László leírását a bérbe adott nyaraló leírására vonatkozólag. Tagadja, hogy a maga részére vette volna ki, azt kifejezetten megmondta, hogy Bakóék megbízásából alkuszik. Különbön azt dr. Király is elismerte a Bakó Lászlóhoz írott levelében, melyben animálja, mily jól fogja magát érezni a nyaralóban.

Ugyanugy vall Tömösváry Ella is, aki lenn volt Szilágyszóvanyban, ahonnan súlyos betegen tért vissza az ott uralkodó lehetetlen állapotok miatt.

Két érdekes tanu vonult még fel. A Király Péter tanui.

Ujhelyi Árpád 74 éves biztosító ügynök, aki valamikor szép napokat láthatott. Még mindig deli termetű szál egyenes, egészséges, szép ember. A haja még csak nem is ősz, de olyan feketebe játszó. Sűrű fehér szakáll, hegyesre nyuló bajusza van. Arcán az élet derüje nem hagyott barázdát vágni. — Fekete zsaket, csikos sötét nadrág és sárga cipő van rajta. Mintha ma is hódító utra készült volna. A másik Orosz László 64 éves ügyvédjelölt, aki aligha teszi már le az ügyvédi vizsgát. — Király írodájában olyan „belső intéző” lehet. Főleg az utóbbi vallott Bakóék ellen s nem lehetetlen, hogy vallomása alapján a Nemzeti Színház szimpatikus művésze, elbeszélése végre odailleszti:

— Életem legdrágább és legkellemetlenebb nyaralása volt ez! . . .

Huszonegy milliós pör Debreczen város ellen.

— Az Upor-család utódai. —

Elsárgult irások, dohos, penészes relikviák latin szelleme csodálatos regéket beszélt könnyelmű ösök koldus leszármazottainak. Ősi erények, harcos tettek, vitézi bajvívások támadnak fel, hogy harcba szálljanak a könnyelmű utódok bűneivel, akik a megszerzett dominiumokat eltékozolták s kézzel-lábbal tették zálogba a vérrel szerzett jószágot.

A késő unokák pedig, kiknek hirtől, dicsőségből, jószágból csak egy elrongyolódott papír- vagy pergamentdarab jutott s akik főnemesi eredetüknek már csak ha hírét halották, — az utókorral akarnak szembeszállni s dacos kebellet attól akarják elvenni régi jusokat, aki maga is az öröklés jogán jutott azokhoz.

Konok perlekedők lesznek ezek a hajótöröttjei a kiváltságos ösöknek s mint ma e sorok szereplői: Szöllősi Gáborné és Balogh Mihályné évszázadok méhéből akarják felhozni azt az igazságot, mely őket az ősi jushoz, az eltékozolt milliókhoz juttassa. Szerény állásu, paraszti sorban levő emberek verejtékkel szerzett fillérei mennek ősi családfára, aminek a hitelességét nagy tudósok hiába kutatják, mert itt-ott egy-egy évtizedre, századra megakad a nyom s nincs kűfő, eredeti okirat, mellyel a további folytonosságot igazolni lehetne.

Mikor pedig elfogadtuk az adatokat s a történelmi bizonyítékok alapján ismernénk az utódokat, előáll a jogfolytonosság s a maga szivtelen paragrafusával azt mondja:

— Jó emberek! Maguknak lehet, hogy igazuk van, de egyik nagyszüleit elfelejtett jelentkezni törvényes időben s a zálogmegváltás elévült! Vigyétek haza hát az elsárgult írást, abból megmaradt a vigasz, hogy hajdanában négy lóval járt valaki, aki maguknak egy nagy kiábrándulást hagyott az életre!

Szegény, megkopott reményű zselléremberek, amikor a más javáért való munkában elfáradva, kidőlnek a sorból, körbe állnak s az Upor, Parlaghy és Komjáthy nemzetségek leszármazottai: Szöllősi Gáborné, meg Balogh Mihályné mesét mondanak nekik hatalmas ösökről, falvakról, városokról, amik az övéik volnának, ha az urak nem fujának egy követ a szegény emberek ellen.

Hol volt, hol nem volt . . .

Annó 1235-ben hatalmas főur volt Upor (irták: Jupor) Péter. Tömerdek volt az ő jószága, ökre, szamara, lova. Fehér, Ács, Szatmár, Szabolcs, Bereg, Borsod, Csát, Czilis, Zsolt, Heves és Bihar volt a határa a vér- és életontással szerzett dominiumainak. Mátyás király pedig utódainak megerősítette az előbbi adománylevelekkel biztosított javakat. Négy lánya volt Jupor Péternek, akik közül az egyik Jegercz Ádámmal ment feleségül s szült ugyan négy leánygyermeket, kik közül az egyik: Ágota, apáca lett és — fakult irások mondják — megalapította a Szt. Ágota rendet, ahogy az régi foliásokban lefektetve van. A többi három leány férjhez ment s közülük egy a Komjáthy Zsigmond felesége lett. Majd a vagyon nagyrésze különböző adomány és cse-reszerződés után szerteforgácsolódott s a Tolnai és Dienes, meg későbbi házasságok utján a Kéthekedi és Korlátalvi Futók kezére szállott. Főleg az utóbbiak könnyű véru, duhaj hajlamu, kártyás és asszonyos népségek lehettek, mert hamar kicsuszott alóluk a jószág s az oldalági Parlagiak kezére jutott. A Komjáthyak azonban tartották magukat s Pestmegyében és környékén hatalmas jószágokat vontak össze. Ezt vitézi tettekkel és a királyi ház iránti hűséggel nyert adományokat is tetézték s mikor ugy

atyafiságos estéken

összeült a család: — egy-egy Parlagi leány vagy deli ifju bele-belekerült az őt illető vagyonnal a Komjáthy familiába.

A Parlagiak 1410-től 1610-ig a parlagi, monostori, püspökladányi és martonfalvi dominiumokat hagyományos erényekkel miveltek, virágoztatták és a hadházi, téglási, boldogházi határ nagyrészt is beolvasztották az óriási családi vagyonba. Mignem a XVII. század második felében kimarta a családi békét a vetelkedés s különböző leszármazások és házasságok után a vagyon szerteforgácsolódott. Egy-egy megye jutott ilyképpen idegen kezekre.

A Rákóczi-féle felkelés is tizedelte a bonumot. A haza oltárán áldozott az egyik rész, — a másik a kuferces táncok és osztrák piperkőc udvari élet elnémetesítő légkörében pocskolta a vérrel szerzett javakat.

Kártya, kocka

Járta akkortájt a bécsi rezidenciában s a sántánok és más zenés korcsmák befogták karjukba a betérő idegent s pedig erőszakkal szivták belőle az ősi vért: a jószágot és a vagyont.

Sőt a Pálfiyak, Eszterházyak ide is átlántálták a théátristákért való kedveket s ugy estéknként perdült a pergettvi s mire fordult, már megint kevesebb lett egy Onody Szabó járandóságával.

Igy nem csoda, ha hamar

zálogra

szorultak s a megmaradt parlagi és monostori porcióra 160 rénes forintokat kellett felvenni, amint itt írva van:

Mi aláb is meg irtak Néhai Onadi Szabó Pálné Komjatey Sofia Nagy anyánk Aszonynak törvényes és természet szerint való maradéki ugy mint én Erdei Sofia Ns Varga Jánosné és én Erdei Eva N. Balla Andrásné adjuk tudtára mindeneknek akiknek ilik hogy mi bizonyos szükséginknek pótlására Nemes szabad Királyi Debreczen Városától Nehai Eleink által ezen említett Nemes Városnak el zálogosított Parlagi és Monostori Portionkra Melyekre a Nemes Város már antiótt is adott. Vetünk fel a mai alóll irt napon 160 idesz százhatvan Rhftokat ilyen Comktiok alát

1° Obligálunk a Nemes Városnak ameg nevezet Portionkra a mai alóll irt naptól fogva számlálván 25 idesz Huszon öt esztendőket ugy hogy mig azok elnemtelnék semmi sem maradékin kinevált hassák

2° Etltyén a 25 esztendő tartozunk és maradékin is tartozzanak a Nemes Várost akiváltás előtt fél esztendővel aviszta eresztés eránt törvényesen meg intení

3° Kiváltani akarván Portiokat mind a mostani avetio Kejjen résolvált és atalunk felvett százhatvan Rhftokat mind pedig az azon Rostovki már feljogositjuk hogy mi tartozunk tartozanak maradékin is tartozanak lefizetni adig pedig a Nemes Város netartozon azon Portionkat kibocsátani

4° Minthogy pedig a N. Város a mi Portionknak menyisége és Localitassa tellyességgel toda nincsen mivel még az eránt a Ns Városasem eddig sem most nem lajaitatunk és mivel Parlagban Ns Hadház Varossais is bir valamit tehát tartozunk és Successoraink is tartozni fognak azon Portioknak qvattalítását az az mennyiséget mind Lotalítását az az helyet akiváltás idelyén meg mutatni és meg bizonyítani különben a Ns Város netartozók vemitálni

5° Ha akiváltás után azon Portionkat ismét zálogba vetni kívánnánk a zálogba vetésbe való elsőseg mindenkor a Ns városé légyen s tartozunk 's maradekin is tartozanak a nemes városa megkinálni

6° A Törvényes evicziót ugy válaljuk magunkra és maradekinkra hogy a ns Város ezen Portioknak birodalmában törvényes háborgatók elen magunk kölcségével és fáradságával óltalmazni fogjuk és Successorink is aszerént óltalmazni tartozanak es a megirt Százhatvan Rhf antiótt és az azon Portiokon magunkat és maradékinat obligáljuk

7° Ha a ns Város az említett Prkumokon valamely Épületeket vagy meliovatio-

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” szappana.

kat tenne amennyiben az a mi Portionkat illetve akiváltás idején tartozunk 's maradékaink is tartozanak becsü szerint való árát szvita fekvő Summával letenni

Mely dolognak nagyobb bizonyosságára és erősítésére adjuk hiteles Coramizansok előtt tulajdon kezünk kereszt vonásával megerősített Levelünket Debreczen 23 Juli 1791.

Minthogy pedig a huszonöttestendők teltek, de az utódok a 160 réhnes forintokat nem fizették, a birtok ugy látszik, a város kezén maradt. Sőt a későbbi unokák 1814. december 10-én újabb 100 forintokat is vettek fel, ami a következő írásból világlik ki:

Mi alább is megírtuk Néhai Onadi Szabó Pálné Komjáti Zsófia Nagy anyánk Aszonnak törvényes és természet szerint való maradékai ugy mint én Erdélyi Éva özvegy Ns Balla Andrásné, adjuk tudttára akiknek illik mindeneknek hogy mi bizonyos szükségünk pótolására Nemes Szabad Királyi Debreczen városától Néhai eleink által ezen említett Nemes Városnak el zálogosított Parlag és Monostori Portionkra melyekre a Nemes Város már alkalmas oktriót is adott fel vettem a mai alólirt napon 100 idesz. száz R. forintot ijen Conditio alatt.

1. Obligáljuk a Nemes Városnak a megnevezett Portzionkra a mai alólirt naptól fogva számláltatván 32 ideft. harminczkét esztendőt úgy hogy míg azok el nem telnek sem mi sem maradékaink ki ne válthassák. Mely dolognak nagyobb bizonyosságára és erősítésére adjuk hiteles Coramizansok előtt tulajdon kezünk kereszt vonásával meg erősített levelünket.

Debreczen, 10-ik Deczember 1814.

Ezernyolcszáznegyvenhat

volt az utolsó dátum, melyben a Komjáthy-ösök a maguk jussát immár visszavonhatatlanul utóljára zálogszerint elkötvetvélték. A sok eszem-izsom, dinom-dánom megette a többi fekvőséget is, s mikor 1848-ban a jobbagyságot eltörölték, zsellérsorba jutottak a hajdani Upor-ösök unokái.

Most egy elkésett hajtása az ágnak fanatikus erővel, a kincskeresők elszántságával keresi a zálogba csapott ösiséget s a napokban távol országrészekből állítottak be Magas György dr. tiszti főügyészhez:

— Adjá vissza a zálogot.

— A pénzt elhozták? — kérdezte a város nemes jogtanácsosa.

— Azt bizony nem tettük.

— Hát akkor mit akarnak? S ügyvédhez utasította a Komjáthy-Parlaghy atyafiakat. Akik Spitz Lipót drt. bízták meg, hogy ősi jussukat, mely ma szerintük 21 milliót ér, Debreczen városától visszaszerezze, békésen, avagy perrel — felébe! (gy. zs.)

SPORT.

— **Football mérkőzések.** Miskolci M. T. E. — D. T. E. Nagyvárad A. C. — D. M. T. E. A Debreceni Tornaegylet ma d. u. fél 4 órai kezdettel tartja a Miskolci Munkás Testedző Egylettel harmadik bajnoki mérkőzését a Nagyerdei Sport téren. A D. T. E. teljes csapatával áll ki, hogy a bajnokságban eddigi veretlenségét megőrizze és reméljük, hogy győztesként fog kikerülni a mai mérkőzésből is. A mérkőzést Filkorn (Törekvés) szövetségi bíró vezeti. — A D. T. E. I. — M. M. T. E. mérkőzés előtt a D. T. E. II. — Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak játszanak barátságos mérkőzést. Míg a D. T. E. csapatai itthon mérkőznek addig a Debreceni Munkás Testedző Egyesület fiatal csapata Nagyváradra megy, hogy a N. A. C. csapattal vegye fel a harcot. Ha nem is fog győztesként kikerülni, reméljük, hogy szép eredményt fog elérni. (Bíró Hajdu) D. T. E.

Lukács a királynál.

A költségvetés betérjesztése.

Lukács László pénzügyminiszter tegnap délután Bécsbe utazott és ma délelőtt tíz órakor ő felségénél audiencián jelent meg. — A pénzügyminiszter kihallgatása a költségvetéssel áll összefüggésben, a mennyiben Lukács László az 1912. évi költségelőirányzattal — együtt három, a költségvetéssel összefüggésben levő törvényjavaslatot be fog terjeszteni és ezekhez kérte a király előzetes hozzájárulását.

Az állami tisztviselők fizetésemeléséről, illetőleg a költségvetésben e címen felvett — költségtöbblet felosztásáról intézkedik az — egyik javaslat; a másik az államvasutaknál eszközözendő beruházásról. A kereskedelmi — miniszterium mintegy 250 millió koronát kíván az államvasutaknál beruházni és ezen összeg igénybevételének módozatait állapítja meg a törvényjavaslat.

A huskérdeessel kapcsolatos a harmadik törvényjavaslat, a mely a Romániával és Szerbiával a husbehozatal tárgyában kötött szerződéseket kívánja módosítani. Azt a huskontingenst, a melynek behozatalát Romániának biztosították, nem veszik igénybe Románia részéről és a kormány arra kér felhatalmazást, hogy ennek a husmennyiségnek Szerbiával — való behozatalát engedjék meg a már megállapított kontingens határán belül.

Lukács László pénzügyminiszter a királyi audiencia után felkereste gróf Aehrenthal külügyminisztert és az osztrák miniszterium több tagját is, akikkel az argentinai husbehozatala tárgyában folytatott még megbeszéléseket. Aehrenthal és az osztrák kormány azt kívánták a magyar kormánytól, hogy az argentinai hus behozatalát rendezetileg engedjék meg, de a kormány erre nem hajlandó, ellenben a törvényhozás útján kívánja a kérdést rendezni.

Bécs, október 7. Lukács László pénzügyminiszter ötnegyed óra hosszat időzött a király dolgozószobájában. Az audiencia után a miniszter a Magyar Házba hajtatott, ahol — egy hírlapíró előtt a következőket jelentette ki: —

— Öfelsége most fogadott hosszabb kihallgatáson, amely tisztán a költségvetésre és resszortügyekre szólt. A huskérdeésben való tárgyalásokat kedden vagy szerdán Budapesten folytatjuk.

A hírlapíró megkérdezte, hogy a Khuen-Hédervary gróf egészségi állapotáról elterjedt hírek valók-e, mire a pénzügyminiszter így felel:

— Ezek a híresztelések teljesen alaptalanok. A miniszterelnök, ugyan operáltatni — fogja a szemét, de remélhető, hogy nyolctizennégy napon belül ismét helyreáll az egészsége.

A Hochenburger osztrák igazságügyminiszter elleni merénylettervet is megemlítette a hírlapíró a miniszter előtt, — aki megjegyezte:

— Szerencse, hogy a dolog ne mjárt komolyabb következményekkel. Hochenburger-

nek, meg a többieknek, akik vesz lyben forogtak, csak a legmelegebben lehet gratulálni — szerencsés megmenekülésükhöz. Ilyen események nagyon szomorúak, de bolond mindenfitt akadt a világon.

Most jövök a harctérről. . .

* Tripolisz, éjféli után.

Persze tegnap reggel azonnal leutaztam a harctérre. Mint harctéri tudósító ezennel örömmel állok a közönség rendelkezésére, hogy a helyi viszonyokkal némi betekintést engedjek kapni.

Először is örömmel jelentem, hogy háborúról ma reggel még szó sincs. (Csak tessék elolvasni a lapokat.) A partokon senkit se láttam, se törököket, se olaszokat. Tripolisz sima, lapályos terület, csak néhol vannak rajta olyan szaggatott vonalak, tetszik tudni. Jelenleg a helyzet igen aggasztó. Az olaszok a tengeren keresztül jönnek hajókkal és megérkeznek Tripolisz partjaira. Nem tévedhetnek el, mert Tripolisz mellé mint megfigyeltem, a partra ki van írva vastag betűkkel:

TRIPOLISZ.

A városok köralakúak, mindegyiknek közepén fekete pont van: — érdekes, hogy Tripoliszban minden város így van építve. Tekintve, hogy a törököknek nincs hajójuk, jelenleg a törökök a parton állnak és hangosan kiabálnak át a másik partra:

— Ne tessék kérem, odamenni! Ne tessék odamenni!

Véleményem a következő: Ha az olaszok így folytatják, a törökök kénytelenek lesznek közbelépni, miután nincsen hajójuk, Görögországon keresztül jönnek, mely szintén sik terület, szélén kisattirozva. Ezután átmennek azokon az apró szigeteken, mint megfigyeltem, ott tudniillik olyan apró szigetek vannak, egészen besattirozva. Háborúra azonban nem kerülhet a sor, mert már úgy a törökök, mint az olaszok rájöttek, hogy egymástól hiába félnek, hanem csak a nagyhatalmaktól kaphatnak ki. Hiába, az európai egyensúlyt közösen illik felosztani.

Az ágyuk persze még mindig dörognék. Ja, vicc nélkül nem lehet már háboruzni se!

Különben Tripoliszból rémülten menekülők. Szerencsém, hogy az ellenkező irányban szaladok, így hazatérhetek baj nélkül és megírom szenzációs munkámat, melynek kitűnő szerzője Carrière, címe pedig ez lesz, kérem: „Diplomácia dráma két fölvonásban”. Az első fölvonás valahol Törökországban játszik. Utonállók megtámadják San Giuliano márkis olasz diplomatát.

Első utonálló: Pénzt . . .

Második utonálló: . . . vagy életet!

A diplomata: Szép história! Azt hiszem, hogy a huszadik században élünk?

Első utonálló: Ne tartson most előadást! Azonnal ide a pénzzel vagy . . . (És ezzel rámutatott a derekát átfogó övre, amely tele volt tüzdelve pisztolyokkal és törökkel.)

A diplomata: És emellett civilizált országban vagyunk. Mi történnék akkor, ha nem volnánk civilizált országban! (Átadja az utonállóknak a nála levő összes értéktárgyakat.)

A második fölvonás Konstantinápolyban játszik: Ugyanaz a San Giuliano márkis behatol a nagyvezirhez.

A diplomata: Tripolisz vagy háború!

A Nagyvezir: Szép história! Azt

Debreczen-Belvárosi Takarékpénztár Hitelt nyújt
minden elfogadható formában
Piacz-utca 41. sz. Betétet 5%-kal kamatoztat.

hiszem, hogy a huszadik században élünk?

A diploma: Ne tartson most előadást! Itt az ultimátum: „Huszonégy órán belül ide Tripoliszszal vagy . . .” (Az ablakhoz vezet a nagyvezírt és egy olasz hadihajót mutat neki.) Több is van még ebből a fajtából!

A nagyvezír: És emellett mind a ketten civilizált emberek vagyunk! Mi történék akkor, ha nem azok volnánk!

A második fölvonás bizvást úgy végződik majd, mint az első.

Urileányból--pircérnő.

Egy debreceni mulató titka.

Éjjelután, mikor a redakció lázas munkája megtépdési az idegeket s a sok betű, cikk és aktuális téma agyonnyomja a szellemi élet székhelyét: az agyat, jól esik az újságíróknak a mozgás, a zene, vidámság és a szabad formák között való szállás. Ilyenkor keressük fel mi, bohém népség a sántánok, éjjeli mulatók és zenés lebuik könnyelmű falait, ahol cigányos pogány lelkiünk újra talál embereket, akik a maguk mezítelenségében csak a hus és a vér szavától hajtva mozognak körülünk. Nincs itt tülekedés, nemtelen verseny, protekció, és üres hókusz-pókusz.

Kiki megkapja a magáét a szerint, hogy — mennyit fizet. És ki sem kíván többet, mint amennyit megfizetni tud. Ez a egyenlőség világa, ahol a koldus és királyfi egyféle mértékkel él: ahogy a lelke hullámozni tud! . . .

Ide tévedtem én is, robotos számoló gépe az eseményeknek s egy kis szabad levegőre vágytam, arra, amelyik belőlem kiváltja az ősi ösztönöket s ha lehet megkeresem egy — percre a párom.

A mulatóban már sokan voltak apró és közép társadalmi álású emberek s az egyik piros föggönyös fátyol mögött serénven húzta egy szál szomorú cigány. Olvan szomorúan, hogy az én szürke lelkem fellázadt ennyi keserűség hallatára és dühösen fakadtam fel.

— Ki mulat odabenn?

— A Blanka.

— Micsoda Blanka?

— A Blanka, az új lány. Tegnap jött és nagyon veszélyes, nem is ilyen üzletbe — való . . .

Ebben a pillanatban hatalmas lendülettel szállt ki a nyitott tetőzetten egy pohár s éppen az asztalomon pergett szilánkokra.

— Egyedül mulat a Blanka.

— Ugyan kérem, hogy gondol olyat, a Blanka nem mulathat egyedül. A Blanka csak pircérnő, aki kiszolgál s egy gazdasz csapkodja a poharakat. Csak a nőákat rendeli a Blanka!

Sokáig furdalt a vágy, hogy átnézzek a szomszéd fiúkébe, meglássam, mi az emi ezt a két embert ilyen szomorúságra serkenti, — főleg pedig szemügyre vegyem a leányt, aki „nem is ilyen üzletbe való.” De nem vagyok tolakodó természet s a részeg embert is utálok hát maradtam. A gazdasz tovább játszatta a bubaborítót, én pedig nem győztem várni, hát hazamentem.

Másnap már korán ott voltam a mulatóban. A lányok együtt ültek és trécséltek. — Csak egy szöke, festett hajú lány borult a könyökére és nézett a messzeségbe, pedig — csak 8—10 lépés volt az egész szoba.

— Hogy híjják magát? — kérdeztem azon a hangon, ahogy itt ismerkedni szoktak.

— Mi köze hozzá?!

— Maga a Blanka.

— Mért kérdezi.

— Mert tegnap oly sok szomorúságot — okozott nekem, hogy itt hagytam a mulatót.

— Pedig én vig szoktam lenni. — Csak kivel-kivel. Magát tartom olyan léhának, — hogy nem mutatom a lelkemet.

— Ezt szeretem! Azzal belefogtunk a társalgásba. Siklottunk tovább ismeretlen utakon, később sok közös jóbaráttal találkoztunk. Van nekem Budapesten többek között egy régi jóakaróm X. városi tanácsos.

— Ismerem, sőt ha firtatom rokonom is, a — felesége révén.

— Hogy — hogy?

— Ne firtassa!

Ekkor már derengeni kezdett előttem némi világosság. Ez az arc és ez a beszéd emlékeztetett valakire. Egy Józsefvárosi előkelő hivatalnok leányára, aki két év előtt váratlanul és oly kalandos körülmények között tünt el hazulról, hogy hozzátartozói nem is keresték aztán. Nem volt ott sem katonatiszt, — sem gazdag mágnás, még csak kosaras aszszony sem. Csak egy pár soros levél, mely így szólt:

Szerelmes vagyok egy emberbe, aki szegény és nem vehet feleségül, de azért az övé leszek. Ha botrányt nem akarnak, ne keressenek.

Blanka.

— Maga D. Blanka.

— Hazudik.

— Tudom, bizonyos vagyok benne.

— Aztán? . . . Igen, aztán. Az apját sirba vitte a bánat. Testvérei mit sem akarnak róla tudni s az édes anyja, aki D. zgrri kanonok nővére kitagadta az éjszakák leányát, aki bizony-bizony, majdnem egyik országgyűlési képviselőnek lett a — menyasszonya . . . De ez már egy másik történet, ami nem tartozik ide! . . .

Éjjel után, mikor a redakció lázas munkája megtépdési az idegeket s a sok betű, cikk és aktuális téma agyonnyomja a szellemi élet székhelyét: az agyat, jól esik egy kis mese, tréfa. Mozgás, zene, vidámság s ilyenkor az éjjeli mulatók és zenés lebuik könnyelmű világában botorkálva pofon csapja az embert egy hurjavesztett hegedűnek a sivalkodó — hangja . . .

Conferencier.

Hatmillió részvénytársaság a Hortobágy hasznosítására.

Újabb ajánlat a városhoz.

Egy nagyonfontos kérdés, a Hortobágy hasznosítását érintő beadvány fekszik most a tanács előtt. E beadványt Kubik Gyula budapesti lakos nyújtotta be s abban ajánlatot tett a Hortobágy jobb hasznosítására, öntözőcsatornákkal való ellátására. A nagy koncepciójú tervben általánosságban, nagy vonásokban ismerteti az ajánlattevő azokat a feltételeket, amelyek mellett ezen nagy művet létesíteni óhajta. De már ez általános tervben is rámutat arra, hogy Debrecen városának a terv végrehajtása 420 ezer korona több jövedelmet biztosít.

Kubik Gyula terjedelmes beadványában ismerteti a Hortobágy-pusztai mai állapotát s azokat az okokat, amelyek miatt a Hortobágy elvesztette eddig volt rendeltetését. A Tisza-szabályozás folytán elmaradt termékenyítő áradások fokról-fokra szárazabbá és sivatárrá tették a Hortobágyot. Ő tehát a föld nedvesítése és termékenyebbé tétele érdekében csatornáztatni akarja a Hortobágyot. Terve az, hogy öntözőcsatornákat építet, a Hortobágy 42000 holdnyi területéből 32000 holdon kitűnő megjavított legelőt terem, 10000 holdon pedig belterjes gazdaságot létesít.

A terv megvalósítására vonatkozóan feltételeit is közli. A feltételekből közöljük a fontosabb részeket. Kubik Gyula feltételeit a következőkben terjeszti elő:

Ha Debrecen szab. kir. város magam a circa 42,000 kat. holdat tevő Hortobágy-pusztát használatát legeltetés és gazdasági értékesítés és művelés céljaira 50 évre átengedi, továbbá a városi polgárok tulajdonát képező és a hortobágyi legelőket mindenkor igénybe veendő marhaállományt illetőleg a legelőbért az ajánlatban körvonalazott elvek szerint állapítja meg és e béreket a polgároktól beszedi és ezen legelőbérből engem illető részt nekem kiszolgáltatja, végül megengedi, hogy az esetben, ha a polgárok valamely év december 31-ig a következő évre 30,000 darab számos marhánál kevesebbet jelentenek be legelőre, úgy jogositva leszek a 30,000 daraból hiányzó számos marhamennyiséget idegen marhákkal pótolni és ezek tulajdonosaitól alku szerint megállapítandó legelőbért szedni, úgy én magamat a következőkre kötelezem:

1. Kötelezem magam a circa 42,000 holdat tevő Hortobágy-pusztát a város és polgárainak minden hozzájárulása és megterhelése nélkül — a Tiszából vezetendő öntözőcsatornákkal s oly mérvű visszálítási művekkel ellátni, melyek 30,000 darab marha legeltetése céljából alkalmasak lesznek arra, hogy ezen pusztának alacsonyabb fekvésű, circa 25—30,000 kat. holdnyi területe hat hónapon át — tavasztól őszig — 4.5 km. másodpercenkénti vizsugár szállítása által öntöztesék és ezenfelül a földek termőképességének emelése céljából ezen földekre, a racionális gazdálkodásnak megfelelő beosztással, az árvizből koronként circa 15 köbméter másodpercenkénti vizsugár szállíttassék.

2. A Hortobágy új gazdasági beosztása a szab. kir. város küldöttjei kívánalmának figyelembe vétele mellett megállapítván, az 1. pontban említett öntözési mű a földművelésügyi m. kir. miniszterium által elbírálandó és jóváhagyandó tervek és kiviteli módok szerint lesz megépítendő és annak üzemképessége, az elérendő cél szem előtt tartásával, a földművelésügyi m. kir. miniszterium által megtartandó felülvizsgálat után lesz megállapítandó.

3. Kötelezem magam s utódaimat az öntözési művet a város és polgárainak megterhelése nélkül 50 éven át üzemben tartani és 50 év elteltével az egész művet minden ellenszolgáltatás nélkül — jókarban és tehermentesen — a város korlátlan tulajdonába átbocsátani.

4. Kötelezem magam arra, hogy a hortobágyi legelőre a város által adók, illetékek, Tisza-szabályozási költségek, felügyeleti, kezelési költségek és egyéb a szab. kir. város költségvetésében szereplő, a hortobágyi legelők címén eddig kiadott évi 160,000 koronányi összeget kitevő kiadásokat sajátomból fogom fedezni.

5. Miután a városnak a Hortobágy-pusztából eddig huzott tiszta jövedelme évenként átlag circa 50,000 koronát tett ki, kötelezem magamat arra, hogy a hortobágyi pusztai jövedelme címén a városnak 50 éven át évenként minden körülmények között és minden levonás nélkül évi 100,000, azaz egyszázezer koronát fizetek.

6. Tekintettel arra, hogy a Hortobágy-pusztának egy része okszerű gazdasági művelés alá vonandó, kötelezem magam arra, hogy ezen, a legeltetéstől elvont 12,000 kat. hold területet gazdasági kihasználás alá vonom, a gazdasági épületek és egyéb létesítmények céljaira szükséges körülbelül két millió korona tőkét igénylő beruházásokat — a város minden megterhelése nélkül — sajátomból fokozatosan létesíteni fogom s 50 év leteltével az összes épületeket és egyéb, a mezőgazdaság céljaira szolgáló létesítményeket, minden ellenszolgáltatás nélkül, jókarban és tehermentesen a város korlátlan tulajdonába átbocsátom.

A legelőbérek megállapítását Kubik Gyula úgy kéri, hogy azt az első 10 évben 22—36 koronában állapítsák meg és ez az összeg minden tíz évben emelkedjék, úgy, hogy az évi legelőbér 28 koronánál kevesebb és 42 koronánál több ne lehessen. A legelőbérből a vállalkozót illetné meg az első tíz évben 22 korona, a második tíz évben 23.50 korona, a harmadik tíz évben 25, a negyedik tíz évben 28 korona. E legelőbéreken felül befolyó jövedelemből 70 százaléka Debrecen, 30 százalék a vállalkozóé. Ha a legelő javulásával 30000 darabnál több állat fér el a Hortobágyon, a befolyó több legelőbérből fele a városé, fele a vállalkozóé. Kötelezi magát ajánlattevő, hogy az üzem főtartására, a terv létesítésére hat millió korona alaptőkével részvénytársaságot alapít, amely megfelelő óvadékat ad és amelynek igazgatóságában és a felügyelőbizottságában is két-két hely a város küldöttje. Kijelenti még ajánlattevő, hogy a földművelésügyi miniszterrel kedvezmények megadása iránt tárgyalásokat kezd; hogy azonban ehhez jogalapja legyen, kéri a város előzetes nyilatkozatát.

Ezek után újból rámutat arra, hogy milyen jövedelmi többlet lesz az ő számítása

szerint a városnak. E szerint az eddig 50000 korona legelőbér jövedelem helyett ő ad 100000 koronát, a tizezer darab több marha legeltetése után járó legelőbértöbblet 50 százaléka 160000 korona, a rendes állomány legeltetéséből 210000 korona, ami összesen, minden kiadás nélkül 420000 korona tiszta jövedelmet jelent a városnak. A tervbe foglalta még Kubik Gyula azt is, hogy a földnek egy részét oly mértékben öntözi, hogy azok egy részén rizsföldek, más részén műtrágyázás segélyével gazdag rétek létesüljenek.

Az ajánlatot legközelebb tárgyalni fogja a tanács s kiadja a szakbizottságoknak, hogy mondjanak véleményt e fontos kérdésben.

Razzia a vásár miatt.

Helyszini kép.

A debreceni vásárok az ország legnagyobb árus összejövetelei szoktak lenni. Ilyenkor hagyományosan ellepik a várost az utazó-komédiások, csepürágók s az ezek nyomában járó csirkefogók és zsebmetszők is. Igen józan ötlet volt tehát a rendőrségtől, hogy tegnap este a város közbiztonságának védelmére razziaát rendezett.

E sorok írója résztvett az egyik járőr különítményben s ha nagyobb rablókalandot, — vagy hírhedtebb zsebmetsző történetet nem meglát, oly benyomásokat és képeket látott, melyek méltók, hogy a nap krónikájának — könyvébe, mint az élet dekoratív festményei, bekerüljenek.

A haditerv.

Barna Tibor rendőrfelügyelő este 9 órára rendelte be a járőr szolgálatot nem teljesítő rendőrlényeket és biztosokat. Akik teheték, polgári ruhában kellett jelentkezniök. A legénységi laktanya udvarán mintegy 80 ember rajzolt össze s a rendőrfelügyelő öt csoportba osztva azokat, egy-egy polgári biztos vezetése és parancsnokságára bízta. Lelkiükre kötötte az óvatosságot s a közönséggel való tapintatos elbánást.

Kilenc óra elmúlt mikor az őriáratok a laktanya udvarát elhagyták s különböző irányokba kerületenként szerteszéledtek. — Nekünk a IV. és V. kerület jutott, amely a vasut mentén terült el. A hold bámészán kapaszkodott fel az égen, nem tudom bennünket, vagy a beérkezett újoncokat nézte, akik transporton érkeztek Debrecenbe. Keservesen cipelték a „komiszládát“, mely már fel volt szerelve csajkával, bádög tartóval csak a piros nadrág, meg a mundér hiányzott belőle. Ezt itt kapták a „szép“ huszárgyerekek.

A „jányok“ csak úgy legeltetik rajtuk a tekintetüket.

— Nini, az elejtette a csajkáját. Segíts neki! — mondja egyik lány a másiknak. — Leg-alább lesz valakije! . . .

— A rossz seb! — Nekem nem kell több huszár.

— Amér a Pista . . .

— Kevés annak az ideje . . .

Megyünk tovább!

Orosz írók.

Befordulunk egy söntésbe. Az ajtónál egy 28—30 éves némbér ül. Előtte sörös pohár, — az arca puffad az alkoholtól. A rendőrfelügyelő megkérdi:

— Mit csinál maga itt lelkem?

— Mulatok aranyom! feleli kihívóan, — mint ha csak valamelyik bevetődő munkás legénnyel álna szemközt. Én vagyok a Kuczik Margit! És vigyorog hozzá, ahogv az ilyenek szokták.

— Állandó csavargónő! — mondja a biztos.

Tíz óra elmúlt. Belül leheveredett a tulajdonosnő, csak egy 14 éves kis lány virraszt egy könyv felé hajolva: Csehov, Puskin, Dosztojevski elbeszélései fölött. Már bóbiskol, — mikor beléptünk:

— Mit olvas?

— Nem tudom. De szép.

Ez a legnagyobb elismerés, melyet világ-irodalom jelesei kaphattak. Ez a serdülő lányka, aki egész nap munkások, hajcsárok és részeg gazemberek környezetében él, „kör-

lert a könyvben, ahol magát és a körülötte történőket látja.

Herskovits Matild. Erős, duzzadt, felsőmagyarországi lány. Az apjával jargon nyelvezeten beszél. A legrégebb szállásadók — egyike az öreg. Bocherek és disznóhajcsárok egyforma kedvvel keresik fel. Sok már évtizedek óta száll ide. Itt nem nyuzzák le a bőrt s egyforma szivességgel bánnak vele. — Lopás itt nem igen fordul elő, mert a gyanus egyéneket be sem engedik. Telve is van minden szoba. Az egyik ágyban egy munkaképtelen festő alszik, aki könyörandomány gyűjtésből tartja fenn magát. Vézna, kopott ember, pedig valamikor talán Münchenben Tizián, Rembrand, Munkácsy dicsőségéről álmodozott . . .

Tizenegy óra. Az egyik jobb külsejű ház pincéjében világot látok. Benézek. Egy kis — gymnazista olvassa az „Est“et. Nem tud aludni, amég nem látja, mi történt ma a nagyvilágban. Büszkén jegyzem ezt fel, szerény munkása a sajtónak, aki magam is adok néha egy betű, amely az élet feltartóztatlan utját veri ki . . .

A titkos szállás.

A Timár-utca 24. számú házban van Surányi István szabóműhelye. Surányi maga már február óta betegen fekszik egy pesti szatúrumban s igen sokba kerül a gyógykezelése. A felesége spórolós, gondos háziasszony. Ugy gondolta, ha nem csepen, csurran, az első lakást, melyet most renoválnak, esténként 5 krajcár bérösszeg mellett engedi át fejenként a kényék napszámosainak. Egyik szobában nyolcan, másikban tizenketten hevertek egymás mellett a földön. A friss mázolás és sárananyag dohos erjedést idéz elő, mégis ezek az emberek azt mondják:

— Boldogok vagyunk, hogy ilyen jó helyünk van!

Az egyik közülük most jött ki a katonaságtól, kérdjük, ki volt a kapitánya, nem tudja megmondani. Néz bambán, azt sem tudja, hol volt gyakorlaton. Ime, ilyen nevelő hatással volt rá a hadsereg.

A kintornás család.

Tizenkét óra. A Bocskay-téren vagyunk egy sarok korcsmában. Két ványadt sáppadt férj ül körül egy asszonyt. — Az egyik férfi nyomorék is. Ez a kintornás, a másik meg az öcsese, munkás az egyik gyárban. Őt esztendeje nem látták egymást, most mutatja be neki a feleségét, erre isszák az örömlevet. Egy malaclopó banda, amelyen a régi népszínművekről maradt le valamelyik sárkunyóhóban, huzza keservesen a nászi zenét. Egyszerre a kintornás testvére feláll, int a bandának, mintha a mágnes kasszinóban tanulta volna, hagyja abba. És a zenebona el van vágva. Egyformán ünnepie sez itt, mint ott.

— Aki fizet, a petyegtet! — mondja a bögös. A fiu meg rákezd:

— Három Istennő Krétában nagy vitára keltenek . . .

És Offenbach bájos zenéje töltötte be égi gyönyörűséggel azt a piszkos csárdát . . . Csirkefogókat azonban nem fogtunk . . .

KÖZOKTATÁS.

— A vidék ipari szakoktatása és a kamara. A m. kir. technologia iparmúzeum felügyelő bizottsága tegnap Matlekovits Sándor elnöklete alatt nagy fontosságú ülést tartott Budapesten. Ezen az ülésen számolt be az igazgatóság a Múzeum mult évi munkásságáról és ez alkalommal állapította meg egyszersmind a most következő év programját. Az ülésen Száva Gyula, a felügyelő bizottság új tagja, a vidék szempontjából kemény bírálatot gyakorolt az ipari szakoktatás eredményei és zsu-gori anyagi eszközei felett. Lehangelőnek találta a jelentést s annak adatait három évre visszamenőleg összehasonlítva, kimutatta a visszaesést és megdöbbentő súlyedést. Az 1908. évben 212 vidéki Tanfolyam volt 4675 hallgatóval, az 1909. évben 200 tanfolyam 4559

hallgatóval, 1910-ben már csak 34 tanfolyam 930 hallgatóval. A jövőre 26 városban 123 tanfolyamot vett programmba a Technologiai Múzeum s azonfelül felterjesztést tesz a miniszterhez újabb anyagi eszközök rendelkezésre bocsátása iránt. Majd a kísérleti állomás kérdésével foglalkozott a bizottság s itt is megállapította a jövő terveit. Másnap szombaton a madridi postakongresszus kívánalmainak előkészítése ügyében tartott ülésen vett részt a kamara titkára.

— A debreceni fémipari szakiskola ez évben már díszes új palotájában kezdte meg tanítását. Ez az iskola egyike az ország hasonló fajtájú iskolái közt a legnagyobbak és legkeresettebbnek. Ez évben a 34 rendelkezésre álló helyre 124-en jelentkeztek, a rendes tanulók száma most már 106, ezenkívül az elmúlt évben 600-nál többen nyertek falai közt az önálló iparosok és segédek közül is tanítást. A kereskedelmi miniszter most az iskola butorzatára 20.000 koronát, műhely felszerelésére pedig az eddigi 37.000 koronához 30.000 koronát utalványozott s hasonló összegeket még négy éven át fog utalványozni. Ha az iskolát néhány év múlva felső ipariskolává fejlesztjük ki, egy kész vasipari műegyetem válhat belőle.

Fegyverszünet előtt.

A tripoliszi háború eseményel.

Még apróbb csatározások folynak olaszok és törökök között, de mint a legutolsó táviratok jelentik legközelebb fegyverszünetet köt a két hadviselő fél. Tripolisz végleges elfoglalása után kihirdetik a fegyverszünetet, a melynek ideje alatt megindulnak és csakhamar befejeződnek a béketárgyalások. A német diplomácia már lépéseket is tett ez irányban s hír szerint Olaszországban is megvan a hajlandóság a béke iránt.

A legutóbbi eseményekről a következő — táviratok számolnak be:

A törökországi olaszok sorsa.

Róma, október 7. A Stefani-ügynökség jelenti Szalonikiból: A török hatóságok utasítására kedden minden olasz üzletet és raktárt bezárták. A nagy Modiano-bankházat is bezárták, a mit a lakosság erősen megérez. A török hatóságok itt sokakl szigoruban járnak el, mint másutt, amit az ifiu-török komité befolyásának tulajdonítanak. Az olasz kórházból a törökök az olaszokat, köztük a kórház igazgatóját is eltávolították és idegen orvosok kal helyettesítették. Az irgalmas nővérek nem akarnak törökök alatt szolgálni — és elutaztak.

Konstantinápoly, október 7. Ma fog megjelenni a kormány hivatalos közleménye a minisztertanácsnak arról a határozatáról, a melylyel elrendelte a megtorló intézkedéseket a török birodalom területén élő olaszok ellen. Hír szerint a minisztertanács úgy döntött, — hogy nemcsak kiutasítja az olaszokat, de vagyonukra is ráteszi kezét és az olasz származású iparcikkéket kiküszöböli Törökországból. A kormány nyilatkozata azzal a fenyegetéssel fog végződni, hogy minden török — alattvaló kész utolsó csepp véréit is ontani a birodalom épségéért.

Nyilvánvaló, hogy az új kormány az ifjútörök párt terrorizmusa miatt határozta el magát erre a lépésre, de a megtorló intézkedésekből nem lesz semmi és a hivatalos közleménynek nincs más célja, mint sürgős beavatkozásra kényszeríteni a nagyhatalmakat és Olaszországot megfélemlíteni.

Az azonban súlyos csapás a Törökországban élő olasz alattvalókra, hogy a kormány meg fogja semmisíteni bányakoncesszióikat és

közmunkákat illető szerződéseiket. A herakleai olasz bányavállalkozók és a levantei — nagy olasz szállítók hajlandók török állampolgárságot kérni, mert csak így menthetik meg vagyonukat.

Harc a tengeren.

Chiasso, október 7. Marconigrammok — részletes jelentést hoznak a Vörös-tengerről, hogy az Arithuza olasz cirkáló halomra lövöldözött Hodeidában több vársáncot. Egy török ágyunaszád, a mely élénken viszonzta a tüzelést, elsüllyedt s vele együtt husz török katonája is a tengerbe veszett. A török naszád legénysége a vízbe ugrott és az olasz cirkáló kimentette valamennyit.

Róma, október 7. Lajos abruzzói herceg, a Ioni tengeren cirkáló torpedóflotta parancsnoka, tegnap megkapta a kormány Marconitáviratát, hogy *azonnal hagyja abba az operációkat az albán partok mentén* s erre a herceg visszatért Tarantóba. A lakosság olyan lelkesedéssel üdvözölte, mint a nemzeti hősokeket szokás ünnepelni.

Róma, október 7. A gumenicai kikötőben vívott harcra Korfuból a következőket jelentik: Gumenica természetes kikötő, amelybe az aguliai hajóstársaság hajói szoktak járni, két török torpedó hajó és egy ágyunaszád ebbe a kikötőbe menekült. Az olasz hajóparancsnok a hajók megadását követelte, de a törökök erről hallani sem akartak. Erre megkezdődött a harc, amelyben az olaszok az Alpagosz torpedó hajót elsüllyesztették. A másik torpedóhajó meggyulladt és elégett. Sambot Raffaire török ágyunaszád megadta magát. Az Alpagoszról száz török tengerész a száraz földre menekült, ahol az albánok lemészárolták őket.

Olasz csapatzállítások.

Róma, október 7. Gyalogos és műszaki csapatok utaztak ma el, hogy csatlakozzanak a tripoliszi expedícióhoz. A csapatokat a pályaudvarhoz vezető úton zajosan ünnepelték.

Lengyelek a török csapatokban.

Krakó, október 7. Egyik itteni lap felhívást intéz a lengyel ifjúsághoz, hogy alakítson *egy lengyel idegen légiót a törökök segítségére*. A lapot a hatóságok elkobozták.

Fegyverszünet és béketárgyalás.

Athén, október 7. Diplomáciai forrásból jelentik, hogy Tripolisz elfoglalása után fegyverszünet lesz s azután azonnal megkezdődik a béketárgyalás. Ezt a tárgyalást az angol — kormány közvetíti, miután a porta kijelentette, hogy kész az ultimátumban foglalt feltételekről tárgyalni, feltéve, hogy Olaszország nem követel hadi kárpótlást, hanem ellenkezőleg ő fizet Törökországnak kárpótlást Tripolisz átengedéséért. Olaszország ezzel egyet ért és csak azt kívánja, hogy a béketárgyalás a fegyverszünet megkötése után ne tartson egy hétnél tovább. A német kormány a portának e megoldás elfogadását ajánlotta, mert a háború folytatásától a porta nem remélhet — fordulatot. A török kamarát a békekötés jóváhagyása végett össze fogják hívni s nyomban utána a most kinevezett török kormány le fog mondani.

Színház és művészet.

A színház műsora:

VASÁRNAP: Délután *Cigányszerelem*, operett. Este *Az ezred apja*, énekes bohózat. Bemutató előadás (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: *Az ezred apja*, énekes bohózat. (A bérlet.)

KEDD: *Babuska*, operett. (B bérlet.)

SZERDA: *Utánam*, színmű. (C bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: *Sárga liliom*, színmű. (A bérlet.)

PÉNTEK: *Az ezred apja*, énekes bohózat. (B bérlet.)

SZOMBAT: *Az ezred apja*, énekes bohózat. (C bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Iglói diákok*, daljáték. Este *Ártatlan Zsuzsi*, operett. Bemutató előadás. (Kis bérlet.)

A böregér. Strausz János remekbe készült, mindig kellemes és mindig új zenéje csendült ma ismét a debreceni színpadon. A sok stilustalan, modern operett előtt, melyek eljövendek, egy friss, üde, dailamos, telivér zene. Az előadáson is meglátszik, hogy a dara bhangelata fekiüdt rá, perdül, összevágó, sokszor művészi volt. Zilahyné koloraturája tüzelt, gyújtott, a Mártonfalvy „Tilinkó dal”-át pedig zajos taps jutalmazta. Borbély Lili temperamentumos szobaleány volt. A férfiak közül Kassay (Eisenstein), Désy (Frank) és Falussy (Falke) váltak ki. Külön elismerés illeti Anday Ellát és Perényit szép táncukért. Csanádi Irma szépen énekelt, játszott. A karok is elismerést arattak.

Az ezred apja premierje. Kitünő bohózatnak lesz vasárnap este a színházban a bemutatója. Az ezred apja szövege és meseje francia szellemességgel megirt ötletes és minden ízében mulattató darab. Kitünő eredeti és népszerű énekszámok és táncok tarkítják a mulatságosnál mulatságosabb jeleneteket, melyek mellett ki nem fogy az ember a kacagásból. Így természetes, hogy a sok jó szerepet igazi pajzán jó kedvvel vizsgál a színpadra az előadók. Bouti ezredest a címszerepet Székely Gyula játsza, Miss Gittát Borbély Lilitől fogjuk látni. Zilahy Gyula egy kis epizód-szerepben lép az idén először a közönség elé. Kassay Károly, Csanádi Irma, Papp Tusi, Ligeti, Kemény mind kitünő szerepeket játszanak. Az ezred apja kétségkívül a szezon egyik uralkodó műsor-darabja lesz. Hétfőn (A) bérletben kerül másodsor színe a bohózat.

Szilassy Etel és Horváth Kálmán fellépte vasárnap és hétfőn este. Az a nagy siker, ami pénteken volt a Bonbonnierben, arra készítette a vezetőséget, hogy a nagyszerű estét vasárnap és hétfőn megismételje. Színe kerül a teljes pénteki műsor és Szóke Szakál óriási sikert aratott énekes bohózata, a főszerepekben Szilassy Etel és Horváth Kálmánnal.

Cigányszerelem. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal, három órai kezdettel a Cigányszerelem operett kerül színe az idei évadban először. Zilahyné S. Vilma lesz Zorika, Borbély Lili Körösházi Ilonkát játsza, Désy, Ligeti, Falussy, Solti, Csanádi és Békési játszanak még nagyobb szerepeket.

Bonbonniere délutáni előadása. Ma délután 4 órai kezdettel nagy gyermekelőadás lesz mérsékelt helyárrakkal és fellépnek az összes szerződött tagok és attrakciók a teljes esti műsorral. Színe kerül a többek között „Trézi sztrájkol” Heltay kacagató

bohózata a főszerepekben Révész Ilonka, Ihász Gizi, Sziklay és Révész Jenővel. Jegyek ez előadásra egész nap Antalfivnál Piac utca 44. sz. este a „Bonbonniere” — Royal terme) pénztáránál válthatók. Helyárrak: Páholyszék 2 kor. 50 fill. Asztali ülő 2 és 1 kor. Minden felnőtt egy 10 éven aluli gyermeket hozhat magával.

A színtársulat új tagjai. Zilahy Gyula színiigazgató mai napon a debreceni színtársulat kötelékébe szerződtette Máthé Gyula táncos komikust, mindkettő a vidéki színiélet legelőkelőbb, tehetséges tagja.

A kölcsönkért feleség.

Mocsár András újabb váltóhamisítása.

A Tar Mihály hirhadt bünszövetkezetének egyik tagja, a tegnap egy esztendei börtönre ítélt Mocsár András, legközelebb ismét a vádlottak padjára kerül. Magánokirat-hamisítás vádjával állítja ide ismét a kir. ügyészség Mocsár Andrást és ez magarázza meg, hogy miért viselt rabruinát a tegnap lezárult főtárgyalás alatt Tar Mihálynak ez az ügynöke, annak dacára, hogy a monstrebiünpör miatt történt letartóztatása után rövidesen szabadon bocsájtották.

Körülbelül egy hónappal ezelőtt beállított Mocsár András az egyik debreceni szövetkezetbe, ahol a bátyja, Mocsár Sándor nevében mutatkozott be és 1500 korona kölcsönt kért. A pénzüintézet beszerezte a telekkönyvi adatokat s miután meggyőződött róla, hogy Mocsár Sándornak tényleg van ingatlana, a Cserén, megszavazta a kölcsönt. Mocsár András ezután elment a pénzüintézet ügyvédéhez, aki azt mondta neki, hogy jöjjen be a feleségéhez s együtt írják alá a váltót s az okiratot, mert az ingatlan Mocsár Sándor és neje nevében állott.

— Jól van kérem, felelte Mocsár András, holnap bejövök.

A dolog azonban nem ment olyan egyszerűen, mert Mocsár András elvált ember. Elpanaszolta a baját egyik cimborájának, a ki rendbe is szedte a dolgot.

— Van eg ysógorasszonyom, mondta a cimboro, próbáld meg, hátha a feleséged lesz arra a kis időre.

A cimborá sógorasszonya jószívű nő volt s belement az üzletbe. Mocsár azután a kölcsönkért feleséggel elment az ügyvédhez s együtt írták alá a váltót, mint Mocsár Sándor és neje Molnár Julianna.

A kölcsönt nyomban folyósította is a szövetkezet és Mocsár hozzálátott a beruházáshoz. Vadászhát vásárolt, puskát, teljes vadász-főlszerelést, szépművi pipákat, meg egyéb hasznos dolgokat és nem feledkezett meg Hadházon lakó menyasszonyáról sem, akit karikagyűrűvel lepelt meg. Még egyebet is vásárolt volna, ha közben nem kézbesítik ki a zálogjog bekebelezéséről szóló törvényszéki végzést Mocsár Sándornak és nejeének, akik rögtön szaladtak a szövetkezetbe és kijelentették, hogy ők semmiféle váltót nem írtak alá. A rendőrség azután letartóztatta Mocsár Andrást, a ki azóta vizsgálati fogságban ül s aki ellen ma terjesztette be vádiratát a királyi ügyészség.

A régi Mórítz Ferencz-féle hentesárúüzlet

nyílik meg 1. évi október hó 7-én.

Főelvünk: Olcsóság, Tisztaság és előzékeny kiszolgálás.

fiai vezetése alatt a **Simonfy-utczai bérházban** (Váray fűszer üzlete mellett) a mai kor igényeinek megfelelő módon berendezve

A tizenkettedik órában.

A kormány felkészült az obstrukció ellen.

Az a kínos bizonytalanság, amely megfékezte a magyar politikai életet, rövidesen el fog oszlani. A kormány szilárdul el van határozva, hogy leszámol az obstrukcióval, amely három hónap óta meddő tétlenségre kárhoztatja a parlamentet és rendet teremt a képviselőházban, egyszersmind minden időkre biztosítja az országgyűlés munkaképességét. — Hogy a kormánynak a parlamenti anarkia megszüntetését célzó akciója nem késhetik so káig, azt a különböző politikai körökben egyképen sejképen sejtették, most azonban olyan forrásból jelentik ezt mint a közvetlen közelben várható eseményt, amelynek jólétesült-ségét öszeköttetésénél fogva nem lehet kétségbe vonni.

Bécsből táviratozzák ugyanis, hogy a Pol. Korr. a következőket jelenti:

A dolgok józan megítélésével arra lehet következtetni, hogy a kormány a közel jövőben az eddigi védelmi állásból az offenzívára szándékozik áttérni. Az időpontról és az eszközökről még nem kell határozottsággal nyilatkozni a miniszterelnöknek, de az ellenzéki pártok idejében meg fogják tudni, hogyan áll a dolog a mostani házszabályok és esetleg a mostani képviselőház sorsával.

Az obstrukció hívei addig elgondolkozhatnak különféle kérdésekről, főleg arról — hogy a kormány visszavonhatatlanul ragaszkodik a mostani véderőjavaslatokhoz, továbbá arról a meggyőződésről, hogy véderőjavaslatokat okvetlenül meg kell szavazni s végül arról, hogy a házszabályrevízió halaszthatatlanul szükségessé vált.

A revízió nélkül gondolni sem lehet a parlament eredményes munkálkodására. — Nem szabad megfeledkezni arról, hogy a választási reform időpontja és iránya lényegesen — függ attól, hogy meddig tart az obstrukció és hogy vajjon az országgyűlés, amelynek ereje ugyszólván kimerül egy haszontalan obstrukcióban, fizikailag és erkölcsi szempontból el tud-e lelkiismeretesen és alaposan intézni — ilyen sokoldalú és mélyreható reformot. — Más szóval: minél tovább tart az obstrukció, annál inkább veszélyeztetni a választási reformnak a mostani országgyűlési részéről leendő megvalósítását.

Az ellenzék önmagának, de a parlamentárizmusnak és az országnak is eléggé nem értékelhető szolgálatot tenne, ha mindezt a tizenkettedik órában megfontolná és értésére adná a kormánynak, hogy a választási reform érdekében hajlandó az obstrukciót megszüntetni. Ezzel a lépésével a kormánynál valószínűleg nem találta visszautasításra. Ha az ellenzék elmulasztja ezt a végső időt, akkor a kormány nem változtatja meg már szilárd elhatározását, hogy a legerősebb politikai támadást kezdi meg.

EGYESÜLET.

A Debreceni Vivóklub ma délután rendezte nagyszabású vivóakadémiáját az Ipartestület dísztermében. Az akadémia, amely egyszersmind az idei évad megnyitója volt, fél hat órakor kezdődött és azon nagyszámú előkelő közönség nézte a szebbnél-szebb assaukat. Az akadémiát Fráter Imre dr. ügyvezető elnök nyitotta meg, szép és lelkes szavakkal dicsérte a klubnak szorgalmasan működő tagjait és üdvözölve a közönséget, meleg partfogásáért. Azután egymásután állottak ki a sikra a vivópárok, a kiknek remek produkciójából megállapíthat-

juk, hogy nálunk a vivósportnak nemcsak elterjedtség, hanem minőségében is fényes jövője van. Majd a klubtagok és sok érdeklődő a vivóklub helyiségében rendezett vacsorára gyűltek össze. A fényes és előkelő banketten mintegy 80-an vettek részt és a legfesztelenebb hangulatban, kitünően mulattak. Városunk notabilitásai között ott voltak lathatók: Lestyán Adorján dr. közjegyző, Márk Endre ügyvéd, udvari tanácsosok, Láng Sándor dr. orvos, Fráter Imre dr., Galánfy János közjegyző, Freund Jenő dr. ügyvéd, Darkó Jenő dr. jogakadémiai tanár, Bánó Lehel huszárőrnagy, Zöldy M. János, Nagy Kálmán dr. kir. törvényszéki bír., Debreczeni Jenő gázgyárigazgató stb. Az első tosztot Fráter Imre dr. ügyvezető elnök mondta a megjelentekre, majd Márk Endre udvari tanácsos állott fel és kedves hangú felköszöntőjével Fráter Imrere emelte poharát. Zöldy M. János, ez a minden tekintetben tehetséges és humoros ember bucsuzott el a Vivóklubtól. Ezután Bánó Lehel huszárőrnagy Gergely Jenő drnak, az ügyvezető titkárnak érdemeit ecsetelte, mindenkinek érzelmeit tolmácsolva, Móricz Bertalan viszont Bánó Lehel köszöntötte, majd Benedek Sándor a „maestro” a seniorokról emlékezett, Zöldy pedig Freund Jenőt éltette. De egyszerre véget értek a tosztok és a csapongó és fesztelen jókedvnek adtak helyet, mely a késői éjjeli órákig tartott.

A hercegnő kálváriája.

Sulkyovszky Ida védelmet kér.

Sulkyovszky Ida hercegnőnek sok viszonytagságon és évek hoszu során át a perlekezésnek minden elképzelhető torturáin keresztül ment ügye, amelyről a napokban mi is írunk, ezidőszerint abban a stádiumban van, — hogy az aradi árvaszék Halitzky Árpádtól, a hercegnőnek kirendelt gondnokától rövidebb időre megvonta ezt a tisztséget s ideiglenesen Parecz Béla drt. bizta meg a gondnoksággal. Hogy mindez miért történt, annak az érdekes és meglehetősen meszire nyúló történetét részletesen ismertettük. A hercegnőt tudva levőleg Szmétow Bernát német birodalmi — gróf nőül akarja venni és Sulkyovszky Ida, aki a megpróbáltatásoknak egész szomorú kálváriáján ment keresztül, kész örömmel fogadta a német gróf házassági ajánlatát, akihez, mint maga mondotta, meleg vonzalommal viseltetik és akivel a sok szenvedés után végre boldog tudna lenni.

Ez a házasság azonban igen nagy akadályokba ütközött s az egymásra torló akadályoknak nagy mestere, maga Halitzky — gondnok volt, aki az egész vonalnak kellemetlenségeket idézett elő, csakhogy a Szmétow — Sulkyovszky házasságot meghiúsítsa. A vőlegényről a lehető legkellemetlenebb híreket hozta forgalomba s a különböző hatóságoknál azzal állott elő, hogy Szmétow Bernát gróftól a berlini és a drezdai törvényszék különböző ügyek miatt már elítélte. Utóbb beigazolódott ugyan, hogy Szmétowok felmentették mind a két helyen, azonban Halitzky csak nem szünt meg kellemetlenkedni s végre is a hercegnő súlyos panaszát a nagy nyilvánosság előtt — vitte s kérte az aradi árvaszéket, hogy Halitzkyt vonják meg a gondnokságtól, mert — nemcsak hogy enm pártatlanul, hanem egyenesen tendenciózusan intézi az ügyét. Az árvaszék, mint említettük, ideiglenesen Halitzky helyébe Parecz drt nevezte ki, aki véleményét a napokban már be is terjeszti az árvaszékhez. Most aztán újabb, érdekes fejessel bővült a Sulkyovszky-ügy. A hercegnő ugyanis ma az alábbi feltűnést keltő táviratot intézte Szmétow gróf budapesti ügyvédjéhez:

Halitzky ismét Berlinben van és mint — gondnok adja ki magát. Mindent elkövet, hájszát indit ellenünk, hogy a házasságot megakadályozza. Kérek védelmet.

Sulkyovszky Ida.

Szóval Halitzky újból Berlinben ágál és a boldogságra áhító párnak ugvlátszik, még sokáig kell várakozniok, hogy szívük vágya betelje.

„Vért isznak” a legények.

Támadás a Salétrom-utcában.

Véres csata fejlődött ma éjjel a Salétrom-utcában. Három nekivadult, kissé bepálinkázott 20—22 évesnek látszó legény berontott löcscsel, doronggal fölfegyverkezve Rosenfeld Mór korcsmájába s ott békében iddógáló vendégseregbe kötve, három embert véresre vert.

— Vért iszunk! — csataordítással rohantak a szobákba, ahol Váczi János, Farkas Imre és Sütő Imre munkások békésen mulatgattak. Csak úgy repültek az üvegek a támadók oldaláról, mintha golyószórával dobálták volna.

Egy üveg fején találta Váczi Jánost, a kit menten elfutott a vér. Farkas Gyula tapasztó cigányt az egyik támadó úgy vágta orron egy löcscsel, hogy a nyomán kettélapult az orrcsontja.

Az asszonyok rémülten menekültek a konyhából és mellékhelyiségekből s a szomszédok ies összeszaladtak a segítség kiáltására. Most Sütő Imrét vágta meg egy hatalmas doronggal. A szorongatott emberek érezték, hogy ha nem védekeznek, gyáva-ságukért az életükkel fizetnek meg. — Most felrepült egy sörös palack s a támadók közül Mile Andrást elborította a vér.

Ekkor már az utcán is nagy csoportosulás támadt s a nekivadult hősök látták, itt a legfőbb ideje, hogy kerekét oldjanak. Kirohantak az utcára s keresztül akartak törni a népcsoporton. Itt is jobbra-balra vagdaloztak s ha idejében meg nem érkeznek egy pár gyalogos és lovasrendőr, el is menekülnek.

Igy azonban bekisérték őket a rendőrségre, ahová egész csoport sérült, káros és szemtanu is járult. Az egész szoba tele volt velük.

Harsányi Imre dr. ügyeletes rendőrtisztviselő jegyzőkönyvet vett föl velük, a három jómadarat pedig letartóztatásba helyezte.

Püspök és a bárónő.

Hamis anyakönyvek.

Özvegy Karácsonyi Gyuláné, született Felner Szilárdka bárónő — egy volt aradmegyei jegyző özvegye — pört tett folyamatba az aradi törvényszéknél törvényesítése iránt. Az agg urhölgy ugyanis a pankotai római katolikus plébánia hivatal anyakönyvében törvénytelen gyermek gynánt szerepel. Felner Szilárdka bárónőnek az elhunyt Almay Rudolf az atyja, akinek Aradmegyében nagy birtokai voltak, az anyja pedig Felner Amáli bárónő, aki viszont a Széchenyi -s Nákó grófi családokkal állt rokonságban.

Felner Szilárdka bárónő legifjabb gyermeke volt Almay Rudolfnak; a leányt mindjárt születése után idegen helyre vitték szülei és falun neveltették egyszerű hivatalnok családban. Neki mindig azt mondták, hogy Almay Rudolf az ő fogadott apja. Csak a mikor férjhez ment és keresztlevelét beszerették, tudta meg, hogy a pankotai anyakönyvben ő mint Felner Amália bárónő törvénytelen gyermeke szerepel.

Akkor nem akarta megbolygatni a kényes ügyet, mert a férje községi jegyző volt és attól félt, hogy állásába kerülhet, ha a megyebeli nagy urakkal újat huz.

Várt tehát addig, amíg férje meghalt és most követeli törvényesítését. Bizonyítékokat szerzett, hogy a pankotai anyakönyvet ismeretlen tettes meghamisította. Az anyakönyv ama lóján, melyen Felner Szilárdka

neve szerepel, felülnő kaparások és javítások láthatók. Az akkori plébános, Magyarai János már nem él s így nem tudni, kinek az akaratából történtek a kaparások. A mostani plébános, Nagy József ezt mondta a tudósítónak:

— Tény, hogy Felner Szilárdka bárónő anyakönyvi lapján javítások, kaparások vannak. Azt nem tudom, hogyan kerültek a korrekciók a könyvbe. Almay Rudolf neve például kétszer is szerepel a lapon.

A törvénytelen bárónőnek a pöréhez szükséges ez a meghamisított anyakönyvi lap és ezért Glattfelder Gyula egyházmegyei püspökhöz fordult ama kérelemmel, hogy rendelje el az anyakönyv kiadását, mert hiszen a katolikus plébánia-hivatalnak is érdeke, hogy ez a rejtély tisztázódjék. A püspök azonban valószínűleg nincs ezen a véleményen, mert egyszerűen nem válaszolt a kérvényre. A bárónő ügyvédje erre ma beadványt intézett az aradi törvényszékhez, amelyet arra kért, hogy rendelje el az anyakönyv azonnal való lefoglalását.

HIREK.

CSAK EGY VIRÁGSZÁLAT.

A törvényhatóságokhoz s ezek között — Debrecen városához a miniszterelnök lelkes felhívást intézett a szegénysorsu tudósbetegek érdekében. A körrendelet felhívja a polgármestert, hogy a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesületnek „Csak egy virágszalat” jelige alatt ismeretes halottaknap gyűjtését támogassa. A körrendelet a többek között a következőképp szól:

— A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület hálával telten tapasztalta, hogy a múlt évi „virágszál-gyűjtés” igen szép eredményt is elsősorban a hatóságok és hatósági közegek odaadó közreműködésének köszönhetette, éppen azért azzal a kérelemmel fordult hozzám, hogy népmentő vállalkozásának sikere érdekében a szegénysorsu tudósbetegek ügyét — ezuttal is a törvényhatóságok támogatásába ajánljam. Minthogy nevezett egyesület a társadalom minden rétegét pusztító tudósvész ellen évek óta folytatott küzdelmével a legnemesebb célokat szolgálja, mely működésében az egyesületet az egész társadalomnak kötelessége a lehetőség szerint támogatni s mint-hogy a közigazgatási tisztviselőknek a nemes cél támogatása és a könyöradománygyűjtés irányítása terén kifejtendő önkéntes fáradozására részemről is nagy súlyt helyezek, ennél fogva felhívom a Polgármester urat, hogy hatósága területén a nevezett egyesület a legmesszebbmenő támogatásában részesítse és a közigazgatási hivatalok vezetőit ily irányban utasítsa.

Az egyesület a közönség körében a tudósvész és az ellene való védekezésről szóló füzetes munkát fog szétosztani. Ennél fogva még arra is felhívja a miniszterelnök az alispánt, intézkedjék az iránt, hogy a hatósági közegek az egyesület gyűjtőiveinek körülhordozása alkalmával a tudósvézt és az ellene való védekezést ismertető füzetet a közönség közt osszák szét.

Kovács József polgármester minden évben egész lelkével támogatta az egyesületet. Nem lehet kétség az iránt, hogy ez évben is a közigazgatási tisztviselők megteszik a magukét a nemzet e szomorú és állandó csapásának enyhítésére.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban folyó hó 8-án vasárnap a következő főiskolai hallgatók fognak prédikálni: A nagytemplomban Hodossy Or-

bán, a kistemplomban Taricska Gábor, a Kosuth-utcai templomban Németh Károly, az Ispotályi templomban Bara József.

— **Kenézy Gyula dr. ünneplése.** A debreceni orvos-gyógyszerész egyesület e hó 10-én kedden délután hat órakor, abból az alkalomból, hogy a király Kenézy Gyula drt az egyesület elnökét az udvari tanácsosi méltósággal tüntette ki, díszközgyűlést tart, amelyen nagy ovációkban fogják részesíteni a kitiüntetett elnöküket.

— **A portugál ellenforradalom.** Párisból táviratozzák: Lisszabonból jelenti a Havasügynökség: Egy csapat monarchista Macedo dos Cavalerosban, Braganza közelében be akart nyomulni az országba, de a kormány csapatai visszazűzték őket és harmincat közülök megsebesítettek. Hír szerint a köztársasági csapatok Vinhaesben körülférták a monarchista csapatokat. Felhivatalos jelentések szintén megerősítik hogy a monarchista csapatok Vinhaesben vannak. Braganza és Chavez városokat jelentékeny köztársasági haderő tartja megszállva. A Braganzával való érintkezést ismét helyreállították. Lisszaboni jelentés szerint a monarchisták inváziója leginkább kis határközségekre szorítkozik. Eddig csak kisebb összefüztések voltak és a veszteségek is csekélyek. A kormánynak a határon elegendő csapata van a rend helyreállítására. Három embert, akik ép a vasuti síneket akarták felszedni, a katonák agyonlőttek.

— **Eljegyzés.** Dr. Saffer Adorján ügyvéd, a délvidéki Közgazdasági bank igazgatósági tagja és jogtanácsosa Szabadkáról eljegyezte Korondi Marcsát, Korondi Sándor vállalkozó és neje szül. Sternberg Gizella leányát Kolozsvárról.

— **Csongrád az obstrukció ellen.** Szentestől táviratozzák: A törvényhatósági bizottság közgyűlése ma délelőtt foglalkozott Versec városának az obstrukciót elítélő határozatával, amelyet 176 szavazattal 12 ellenében elfogadott s kimondta, hogy az obstrukciót elítéli s az ellen a képviselőházhoz fölír.

— **Bérajánlatok az operára.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Beck Vilmosnak megismételt, az Operára vonatkozó tavalyi bérajánlatát, melyet ma már nem fogadunk oly ridegséggel, mint a múltban. Beck Vilmos bérajánlatának hozzávetőleg ez a tartalma: Megelégszik az egy millió szubvencióval. Biztosítékul deponál félmilliót, amely összegből fedeztetné az esetleges deficit, alapul véve egy nem deficités évet. E szolgáltatásokkal szemben kiköt: 1. Korlátlan jogot a tagok és más alkalmazottak szerződésére. Ha a kultuskormány a maga számára követelné az adminisztratív főnök kinevezését, ez esetben a kultuszminiszter jelöltjei közül ő választ. 2. A maga számára csupán annyi igazgatói fizetést különít el, amennyiben az eddigi igazgatók részesültek. Fellépése esetén külön fellépti díjak illetik meg előre megállapítandó összegben. 3. Szerződését három évre köti. Ha a szerződés lejárat előtt hat hónappal föl nem mondatnák, ugy a szerződés tíz évre véglegesítették. Beck ajánlatán kívül van más ajánlat is. A Noseda karvezető. De pénzügyi szempontból erősebb a Becké, aki dúsgazdag ember s akivel szemben ma már diszkontabilissá vált a multban ellene vetett az a kifogás, amely felekezeti téren mozgott.

— **A társadalomtudományi kör megalakulása.** A debreceni társadalomtudományi kör szervező bizottsága e hó 9-én hétfőn este 6 órakor értekezletet tart az ipartestület disztermében. A kör alakulását e hó 14-ik napjára tűzte ki az előkészítő bizottság.

— **Az adókvetés lájstromok közszemlén.** A város adóügyi osztálya a következő hirdetményt teszi közzé. Az 1911. évi III. osztályu kereseti adó után járó általános jövedelmi pótdóra s a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek üzleti adójára vonatkozó kvetés lájstromok elkészülésén, az 1883. évi XLIV. t.-c. 16. §-a értelmében i. évi október hó 9-ik napjától, október hó 16-ik napjáig a városi adhivatalban 8 napi közszemlére lesznek kitéve. Miről a t. adó-

kvetés közönség oly felhívással értesítették, hogy ezen lájstromokat említett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekintsek meg és ha a kvetés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásaikat a városi adóügyosztálynál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vétetni nem fognak.

— **Kinevezések a gazdasági akadémián.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a földmívelésügyi miniszter Széll László dr. gazdasági akadémiai rendkívüli tanárt a VII. fizetési osztályba rendes tanárrá, Bessző József dr. gazdasági akadémiai segédtanárt a VIII. fizetési osztályba rendkívüli tanárrá nevezte ki.

— **Zivuska Andor ódája.** A színházban tegnap lefolyt október hatodik gyászünnepléne egyik kimagasló része volt Zivuska Andor Fohász című gyönyörű szép költeménye. Ezt a költeményt tegnap le is közöltük, azonban az a kellemetlen dolog történt a vers kiszedésénél, hogy annak egy jelentős sora kimaradt. Az a versszak, amelynél ez a hiba történt, helyesen így hangzik:

... Nem! Nem! ... Ne így örző Istenünk!
... Más sorsot nekünk!

Vérbe', gyászba' volt sorunk elég;
Bús keresztben vérzett már e nép,
Oh! Ne dúló harcok ökle rázza,
Nagy, hatalmas, forró munka láza,
Remegjen át elmén és karon!
Uj reménybe', hitbe, — uj erénybe',
— E ránk virrasztott újabb czredévbe', —
Alkotásba', tettbe' gazdagon:
Legyen újra nagy, — szabad a Hon!

— **A debreceni határ bejárása.** A kataszteri bizottság ma délután négy órakor ülést tartott, amelyen Székely Ferenc felmérési felügyelő a kataszteri felmérési munkálatokról tett jelentést. A bizottság tárgyalta az e hó 16-án tartandó határbejárás módoszatait is.

— **Felmentették Tomics Jását.** Ujvidékről táviratozzák: Ma tárgyalta a törvényesék Tomics Jása rágalmazási pörét. A szerb pártvezér a múlt év októberében tartott városi közgyűlésen azt állította a városi tanácsról, hogy a szerb hitközségi választások alkalmából hamis bizonyítványokat állított ki. A városi tanács feljelentésére az ügyészség nyilvános rágalmazás miatt erőt vádat. A mai tárgyaláson Tomics beismerte a közgyűlésen mondottakat, de adatokat hozott fel arra nézve, hogy igazat állított. A tanúkihallgatások és pörbeszédok után a törvényesék Tomics Jását fölmentette a rágalmazás vádjá alól. Az ítélet nagy szenzációt keltett Ujvidéken és azt hiszik, hogy most a városi tanács illető tagjai ellen fegyelmi eljárás fog indulni.

— **Sürgetik a Szikszay-ház építését.** — Megírtuk, hogy a kereskedelemügyi miniszter kifogásolta a Szikszay-ház terveit s így az építési munkákat vállalatba adni mindaddig még nem lehetett. A tervező építészek a kifogásokra megtették észrevételeiket s a kívánt módosításokat is megtették s a terveket átrajzolták. Ezeket azután a tanács sürgősen felterjesztette újra a miniszteriumhoz. Miután azonban a város anyagi érdekei azt követelik, hogy a Szikszay-ház építése mielőbb megkezdődjék, mert a késés nagy károkat, a bérösszegek elvesztését jelentené, Kovács József polgármester ma fölütazott a fővárosba, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumban az ügy elintézését megsürgesse.

— **Egy aviatikus tragikus halála.** Párisból táviratozzák: A reimsi katonai aviatikus, aki megnyerte a páris-római távrepülés versenyét, szerencsétlenül járt. Délután öt órakor szállott föl Blierot gépén. Magasan röpiült már, mikor észrevette, hogy 140 lóerős motora rosszul működik. Le akart ereszkedni, de a következő pillanatban az aeroplan szédítő sebességgel lezuhant. A fiatal aviatikus, aki Conneaux néven a francia flotta sorhajója, a gép alá került, kezét lábát törte és súlyos belső sérüléseket is szenvedett.

el hét,
bokros
pa, mel
ülők tes
Ma is a
ismeret
bil roh
lovai m
ták, Ve
zubódá
mobil k
indított

többsz
vetkez
1/2 poh
szik, t
fog re
az elő
is csak
Kif
dönthe
Ferenc
teléne
lemes
Ajá
vizet k
lódásig
régii hi
a gyög
árusítá

tus 5-
tént be
szula F
gulya f
ség ve
irat te
s a gy
zeletet
hajtott
orvos
tartja
idején
vagy
nak sz
A főtá
véden
irata

ter El
Kémer
irodat

távira
keleti
szövö
kezdő
alkal
szövö
jövő s
rak ez
tervez
a sztr
kizárá
foszta
pihen

receni
a köv
Oláh
zó L
vác
—Bár
Borbá
Hajdu
—Kis
mina.

tozzál
nagy
lang
igen s

ham
1867.
ben M
ben, I
vényt
tosító
a Gre
nak h

Külföldi hírek

1911. október 8.

DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

11

— **Ha az automobil rohan.** Alig mulik el hét, hogy a rohanó automobiltól meg ne bokrosodjék egy pár szekér elé fogott paripa, mely aztán a kocsi elragadva, a bennülők testi épségét és életét veszélyezteti. — Ma is a délutáni órákban Hajduhadházán egy ismeretlen jelzésű, színű és számú automobil rohant keresztül, melytől Veres Miklós lovai megbokrosodtak, a szekeret elragadták, Veres pedig a kocsiból kibukott. Súlyos zúzódásokat szenvedett. Az ismeretlen automobil kinyomozása miatt a rendőrség megindította az eljárást.

— **Fejfájás, szédülés, szivdobogás** legtöbbször csak makacs székrekedésnek a következménye. Ha reggelenként éhgyomorral 1/2 pohár valódi **Ferencz József**-keserűvizet iszik, természetes, tehát ártalmatlan módon fog rendszeres bélműködést elérni, miáltal az előbbi pangással járó kellemetlen tünetek is csakhamar megszűnnek.

Kitünő orvosi észleletek alapján immár dönthetetlenül meg van állapítva, hogy a **Ferencz József**-keserűvizet szerencsés összetételénél fogva, az egyedül tartós hatása és kellemes ízű természetes hashajtó!

Ajánlatos csakis „**Ferencz József**”-keserűvizet kérni, mert több csekély értékű viz családiaság hasonló címkével van forgalomban. A régi hírnevű „**Ferencz József**”-vizet mindenütt a gyógyszárakban és a szolid fűszerüzletekben árussítják.

— **Vádirat Regula Ede ellen.** Az augusztus 5-ről 6-ra virradó éjjel Edelényben történt borzalmas rablógyilkosság tettese, Regula Ede ellen most készítette el Bulyovszky főügyész helyettes, a miskolci ügyészség vezetője a vádiratot. A terjedelmes vádirat teljes részletességgel ismerteti az esetet s a gyilkosságot „rettenetes és emberi képzeletet is meghaladó kegyetlenséggel végrehajtott véres munkának” nevezi. Az elmeorvosi vizsgálat Regulát teljesen épeszűnek tartja és megállapítja róla, hogy a gyilkosság idején sem szenvedhetett elmezavarban, vagy oly öntudatlanságban, amely akaratának szabad elhatározási képességét kizárná. A főtárgyláson Regulát Lengyel Zoltán fogja védeni, a ki a vdlott részéről az ügyész vádirata ellen kifogást nem nyújtott be.

— **Előléptetések.** Az igazságügyminiszter Éltető Albert debreceni kir. ítélőtáblai és Kémery Béla kir. törvénytörvénybírói írnokokat irodatisztekévé nevezte ki.

— **Orlasi sztrájk Angliában.** Londonból táviratozzák: Lancashire északi és északkeleti vidékein hatalmas sztrájk készül a szövögyárakban. A mozgalom Bunleyben kezdődött, ahol két nem szervezett munkást alkalmaztak egy gyárban s erre valamennyi szövögyár munkásai elhatározták, hogy a jövő szerdán megkezdik a sztrájkot. A gyárak ezzel szemben általános munkáskizárást terveznek és ha szerdán csakugyan kitörne a sztrájk, egyidejűleg bekövetkezik a nagy kizárás, a mely 150.000 munkást fog megfosztani kenyérétől. Öt millió szövöszték fog pihenni.

— **Házasságok.** Az elmúlt héten a debreceni m. kir. állami anyakönyvvezető előtt a következő párok kötötték házasságot: Oláh János—Zsupos Mária, Mogyorósy Dezső Lajos Ferenc—Hornyák Ilona, dr. Kovács József—Tüdös Ilonka, Ladányi József—Bánházy Eszter, Jeney Sándor—Téglási Borbála, Szilágyi György—Peles Erzsébet, Hajdu József—Tóth Margit, Fábian Márton—Kiss Erzsébet, Husz Emánuel—Olajos Hermina.

— **Új cseppkőbarlang.** Eperjesről táviratozzák: Abos sárosmegyei község határán nagy cseppkőbarlangot fedeztek föl. A barlang 500 méter hosszú, 16 méter széles és igen szép cseppkővet tartalmaz.

— **Fejlődésünk biztosítási téren** A Gresham életbiztosító társaság, mely hazánkban 1867. óta működik és így az életbiztosítás téren Magyarországon uttörő volt, még múlt évben, 12 millió korona teljesen befizetett részvénytőkével egy hatalmas tűz- és balesetbiztosító társaságot alapított. Amint értesülünk, a Gresham ezen baleset biztosítási ágazatának hazánkban való bevezetését is tervbe vet-

te, ez irányban az előmunkálatokat mielőbb foganatosítandja és egyidejűleg az életbiztosítási ágazatban is igen előnyös és modern feltételeket és új táblázatokat meghonosított. *Ezen előnyös feltételeket az életbiztosító közönség különös figyelmébe kívánjuk ajánlani.*

— **Öngyilkos gyermek.** Balmazújvárosról jelentik: Spitz Gergely 13 éves fiú, afeletti elkeseredésében, hogy szülei valami csintalanság miatt megintették, míg ezek künn munkálkodtak a mezőn, a szoba gerendájára fölakasztotta magát.

— **A Bika szálló ügye.** Az országos hírű Arany Bika-szálló jelenlegi állapotában már csak pár hónapig fog fennállani. Mint tudvalevő a szálloda hasznosítására Debrecen legelőkelőbb és legvagyonosabb emberei négy pénzintézettel együtt részvénytársaságot alapítanak. A terv nagy tetszéssel találkozott s amióta az alapítók a részvényeljárásra a felhívást kibocsátották, a milliós vállalkozáshoz szükséges tőkét lejegyezték. Igen csekély az az összeg, amely még a részvénytőke teljeségéhez hiányzik, azonban az a még hátralevő idő alatt kétségkívül jegyezve lesz. A Bika ügye a tél folyamán teljesen elő lesz készítve, úgy, hogy a tavasszal az építkezés a legnagyobb arányokban meg fog kezdődni. Az országos érdeklődést mutatja az a levél, amely az egyik alapítóhoz érkezett. Egy budapesti színház igazgatója intez a levélben kérdést az iránt, hogy az új monumentális szállodában létesítendő színházteremben lehetne-e évenként háromszor-négyszer staggione-előadásokat rendezni. Természetesen, hogy e kérdésre az új vállalat igazgatója majd később fogja megadni a választ. A részvényjegyzési határidő után már legközelebb meg fogják tartani a részvénytársaság alakuló közgyűlést.

— **Libatolvajok.** Hagymási Vilma, Grósz Sándor halápi gazdálkodó rokona, aki a gazdaságban a házvezetői tisztet végzi, ma feljelentést tett a debreceni rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek 38 libát a gazdaságból elhajtottak. A rendőrség keresi a ludak barátját.

— **Menyasszonyok és vőlegények.** A debreceni m. kir. állami anyakönyvvezető előtt a következő párok jelentették be házasságkötési szándékukat: Eerli Gusztáv—Benedek Gabriella, Mátyás Sándor—Libermann Izabella, Mocsáry Gyula—Gömör Mária, Kis József—Hajdu Mária, Braun József—Radóczy Juliánna, Egei Sándor—Bondár Zsuzsanna, Berecz Gyula—Vas Zsuzsanna, Varga Lajos—Tapoti Mária, Takács Lajos—Karakas Zsófia, Réti János—Fehér Ilona, Sandala Vince—Kerekes Juliánna, Csanak József—Békéssy Ilonka, Kajzer Ferenc—Tatos Juliánna, Trási Ferenc—Nagy Juliánna, Pap István—Barna Erzsébet, Balogh István—Horpai Anna, Rohasinszky Vince—Dispiter Mária, Mikes Béla—Czegledi Anna, Groszmann Lajos—Brach Gizella, Szabó Sándor—Leszka Margit, B. Nagy Sámuel—Magyar Julianna, Bajik János—Molnár Lidia, Bertalan József—Pál Ágnes, Hortobágyi Ernő—Ac nád Margit, Hermán Jenő Fischer Juliánna, Szász Imre—Dankó Erzsébet, Juhász István—Kerekes Mária, Verendi Sándor—Nagy Margit, Nagy István—Szekeres Julianna, Liskay Pál—Szabó Erzsébet, Tóth István—Kaszás Julianna, Kabai Sándor—Bor Julianna, Bodnár Sándor—Czibere Mária, Kovács Sándor—Dobroni Amália, László János—Nagy Róza.

— **A debreceni főreáliskola október hó 6-iki ünnepélye.** A debreceni állami főreáliskola ifjuságának „Petőfi” önképzőköre mint minden évben, úgy most is más városban emlékezett meg az aradi vértanúkról. — Ez idén Tokajt keresték föl, ahol a polgári fiúiskolában nagyszámú közönség jelenléte-

ben tartotta meg ünnepi ülését. Az ünnepély műsora a következő volt: 1. Himnusz, éneklé az ifjusági énekkar. 2. Ünnepi megnyitó, tartja Madai Pál főreáliskolai tanár. 3. Ünnepi beszéd, mondja Fejes Gyula 8. o. t., az önképzőkör elnöke. 4. „Október 6.” Irta Ábrányi Kornél, szavalja Gyarmathy Miklós 7. o. t. 5. Gyászdal, éneklé az ifjusági énekkar. 6. „Tizenhárom.” Irta Ábrányi Emil, szavalja Fülöp Gyula 8. o. t. 7. „Gróf Leiningen Károly élete.” Irta és felolvassa Klein Sándor 8. o. t. 8. „Az aradi vértanúk.” Irta Palágyi Lajos, szavalja Markovits Sándor 7. o. t. 9. Szózat, éneklé a közönség. A kiránduló ifjuságot Tokaj városa és a polgári iskola lelkesen fogadta és megvendégelte.

— **Haladás a husipar terén.** Mórincz Ferenc debreceni hentes évek óta egyik legismertebb alakja a debreceni fogvasztóközönségnek. Tiszta, becsületes elvek mellett vezet sok éven át üzletét, izletes, friss árut bocsátott a piacra s a legnagyobb előzékenységgel szolgálta vevőit. Most fia: **Mórincz József** vette át az üzletet s a város központjában, Simonfy-utca 1. szám alatt, Várv fűszerkereskedő mellett modern iparvállalatot alakított belőle. Az áruk kikészítését tiszta higiénikus gépek végzik s a legújabb hentesrendszer készíti az izletes, friss asztalra valókat. Az árak a debreceni husipiac legszolidabb árai, a kiszolgálás a lehető legelőzékenyebb. Debrecen ismét szaporodott egy kiváló és modern üzlettel.

— **Műkedvelő színiiskola Debrecenben.** Thury Elemér, a debreceni színház nagytehetségű színművésze és kiváló drámai rendezője, október 16-án egy érdekes és eddig ismeretlen vállalkozással fogja gazdagítani városunk művészeti életét. Iskolát nyit abból a célból, hogy a műkedvelők oktatását és az erre való tehetségek csiszolását előmozdítsa és ha leendő tanítványai közül egy-egy hatalmasabb talantum akad, azt a színi pályára előkészítse. Az úri családok gyermekeire rendkívül előnyös és fontos intézmény lesz a „Műkedvelők iskolája”, mert a pódiumon, színpadon való mozgást, szavallást, műkedvelői szereplést, színházijátást stb. vette fel programjába. De betanít bárkit is alkalmi szónoklatokra, valamint elvállalja egész műkedvelői előadások, tableauxok, élőképek, gyermekelőadások rendezését. Előkészíti a színpályára. Az új intézmény erkölcsi sikerét kiváló színművészlünk, Thury Elemér, — ki különben az országos színészegyesület igazgató tanácsosa és a színészfőlvételei vizsgabizottságnak is tagja — dicsteljes multja garantálja; a közönségén a sor, hogy a vállalat anyagi sikerét is előmozdíts. Ez ügyben az igazgatóval naponta délután 2-3 óra között Thaly Kálmán-utca 1. szám. II. emelet lehet értekezni.

— **Halálozások.** A mai napon a következők haláleseteit jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalban: Nagy Ferencné református 39 éves, Mucsi Erzsébet róm. katolikus 7 éves, Simon Miklós református 5 hónapos.

— **Harmadik osztály a gyorsvonaton.** Az a terv, amely a gyorsvonati harmadik osztály meghonosítására vonatkozik, régóta foglalkoztatja úgy a nagyközönség széles rétegeit, mint az illetékes köröket. Ujabbban pedig mindgyakrabban hallatszanak el panaszok amiatt, hogy még mindig nem valószínűsíthető meg ezt rendkívül üdvös és hasznos reformot, amely a külföldön már régen bevált. Az utazó közönség jogosult felszólalásának nyilatkozik meg is volt a foganatja, amennyiben az államvasutak igazgatósága most ismét elővette a hevertetett tervet. Egy illetékes szakember kijelentése szerint a vonalakon minden előkészület megtesznek arra, hogy a terv megvalósítható le-

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és légzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható érvényvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipócsi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 3.

gyen. Mindenekelőtt azonban fokozzák a fővonalak teljesítő-képességét, mert a III. kocsiosztály csakis akkor csatlakozhat a gyorsvonatokhoz, ha az új nehéztípusu mozdonyokat minden fővonalon már forgalomba állították. A közel jövő forgalmi föladatai között tehát helyet foglal a gyorsvonat III. osztályu kocsik beállítása is.

— **Meglepő szép nyakkendők** 1 koronától feljebb Frank Testvérekénél.

— **Dr. Katona Mihály** sárospataki homeopata-orvos ismét rendel Debreczenben f. hó 13-án, azaz pénteken egész nap és 14-én, szombaton délelőtt 11 óráig Darabos-u. 55. sz. alatt, ahol különösen tüdő- és gyomorbajosok számosan látogatják a sikeres gyógyításairól híres orvost.

— **Bottó Kornél** pipere, diszmi és rövidáru üzletére a Piac-utcában (Hungária mellett) hívjuk fel a közönség figyelmét, hol igazán előzékenyebb kiszolgálás és szolid árak mellett lehet beszerezni jó minőségű rövidáru cikket, szabó kellékeket, ruhadíszeket, női kiegészítőket, valamint mindennemű pipere, diszmi és rövidáru. Különös figyelmet érdemelnek a „Kornél” rozsdamentes patent kapcsok, mely a fogyasztó közönség előtt már is közkeletűségnek örvend, tucatja 6 fillér és kizárólag fenti cég árusítja s kériük a cégre ügyelni.

— **A Magyar Király** kávéház tulajdonosának sikerült a hirneves és itt közkeletűségnek örvendő Berzsényi Ferike szimfonikus női zenekarát megnyerni, hol is esténként hangversenyt tartanak Bercon Leo karmester vezetésével.

— **Világhírű Habig kalapok egyedül raktára** Aszmann Ferenczénél, Piac-u. 27.

— **A valódi világhírű „Habig” kalapok**, legrégebbi és legnagyobb raktára Fenyő Sándor és Fla cégnél.

— **Őszi divatlapok** a legnagyobb választékban Hegedűs és Sándornál.

— **Goldstein Karolina** első debreceni orvosilag elismert mellfűző műtermét Miklós-u. 5. szám alá helyezte át. (Megyeházzal szemben.)

— **Modern fallképekben állandó újdonságok** Thaisz Arthur papíráruházában.

— **Changan selymek**, törökös pongyola és ruhabársonyok legújabb mintákban most érkeztek Kontsek Kornél áruházába. Telefon 935.

— **Egy tanuló** fizetéssel felvétetik Györfi testvérekénél, Piac-utca 30.

— **A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet** Debreczenben, Piac-utca 73. sz. f. évi augusztus hó 20-án megalakította a XVI-ik új évtársulatát, amelyre már a mai naptól kezdve betáblázás, kezesség és értékpapír fedezet mellett ház és földvételekhez, építkezésekhez előnyös feltételek mellett igen olcsó hosszú lejáratu kisebb heti befizetésekkel könnyen törleszthető minden levonástól mentes kölcsönöket folyósít. Régi terhes tartozásokat előnyös feltételek mellett gyorsan convertál.

— **Csödötmegeből vett nagymennyiségű áruk** érkeztek! Györfi testvérek, Piac-u. 30.

Elsőrendű AMERIKAI Czipők
kizárólag

Mandel Lipótnál

Telefon 352.

Debreczen, a Hungáriával szemben.

Órák, ékszerek, ezüstneműek
eddig nem létezett olcsó árakon

Sándor Armin

legsolidabb alapon álló üzletében
DEBRECZEN, Piac-u. 41. (Dréher sörcaernak mellett)
Órajavitások, ékszer alakít sok, kiváló gonddal,
legolcsóbban!

— **Leányka és női kötött kabátokat**, sapkák és lélekmelegítőket vásároljunk Kontsek Kornél divatáruházában. Telefon 935.

— **5 korona darabja** a valódi gráci Pichler kalapoknak Györfi testvérekénél, Piac-u. 30.

Női- és leány kalap üzletemet

Piac-u. 56. sz. alá helyeztem át.

A legdivatosabb modellek az őszi időnyre már megerkeztek. — Nagy választék.

Jungreisz Mari utóda

UJ POSZTÓ ÜZLET.

Legújabb divatu bel- és külföldi gyapju szövetek **legjutányosabb szabott árakban.**

Kupfer József

Piac-u. (Bika szálloda mellett.)

Letartóztatott szélhámosnő.

Felismerték a rendőrségen.

Sokat foglalkoztak már az ujságok özv. Kosztonyi Béláné, született Domány Gizellával, egy katonatiszt özvegyével, aki sok munkát adott már nemcsak a budapesti főkapitány ságnak, hanem a külföldi rendőrségnek is. — Özvegy Kosztonyi Béláné valamikor tanítónő volt, előkelő családból származott, de már — férje életében rossz utra tért és különböző szélhámosságokat követett el. Amikor pedig férje meghalt, egészen erre az életre adta magát s a kontinens csaknem minden nagyobb városában követett el csalásokat.

Már 1898-ban a rendőrség kezére került Domány Gizella s akkor csalásért és szélhámosságért kilenc havi börtönrre ítélték. Büntetését kitöltötte, de már 1900-ban újabb szélhámosságokat követett el, amikor megint négy havi fogházat kapott. Amde ezek a büntetések nem javították meg a szélhámos asszonyt, a ki, ha egy ideig nem is hallott magáról, az csak azért történt, mert nem Budapesten szélhámoskodott, hanem a külföldi nagyobb városokban.

Utoljára három esztendővel ezelőtt, — 1908-ban szerepelt Domány Gizella neve az ujságokban és arendőrség előtt. Ekkor — mint Desleba Ferenc tüzérszázados törvényes neje — ezekre rugó árucsalásokat követett el itt Budapesten. A károsult kereskedők feljelentést tettek ellene a rendőrségen, amde Domány Gizellát nem tudták letartóztatni, eltűnt mintha a föld nyelte volna el.

A rendőrség köröztette, ugyszintén a pestvidéki törvényszék meg a bécsi bíróság is, de nem tudtak nyomára akadni.

Tegnap azután a véletlen a rendőrség kezére szolgáltatta a szélhámos asszonyt. Egy nő jelent ugyanis meg tegnap a főkapitányságon, Keresztessy fogalmazó előtt és valami — családi ügyben panaszt tett. Tanuként egy barátnőjére hivatkozott, aki kint várja őt az előszobában.

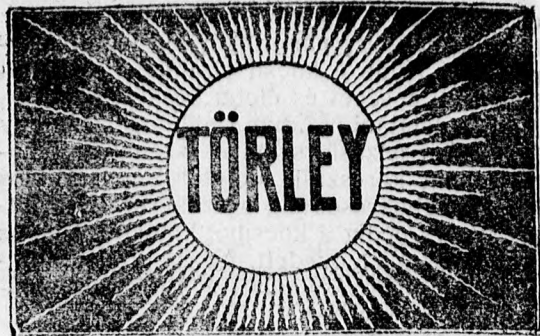
A fogalmazó behívatta az asszonyt és leg nagyobb meglepetésére özvegy Kosztonyi Béláné, született Domány Gizella állott előtte. A fogalmazó megkérdezte tőle, hogy mi a neve, de Domány Gizella valami idegen nevet mondott.

— Nem, ön Kosztonyi Béláné született Domány Gizella! — mondotta neki a fogalmazó.

Kosztonyiné tagadott erősen, de ebben a pillanatban egy detektív lépett a szobába. Ő is rögtön fölismerte a keresett szélhámos asszonyt.

— Nini, hisz ez Kosztonyi Béláné, akit régen keresünk!

Kosztonyiné ekkor már látta, hogy hiába tagad s bevallotta, hogy csakugyan ő a keresett szélhámosnő. A rendőrség természetesen letartóztatta s átadta a királyi ügyészségnek.

Megnyílt!

Szabó Miklós

kész férfi-, flu- és gyermekruha nagy-áruhaza

DEBRECZEN, Piac-utca 61. szám.

(Fischer-palotában, Szt.-Anna-utczával szemben.)

Külön termék mérték utáni rendelésekre.

Figyelmeztetés.

Mivel legutóbb silány utáztatái lettek a jóága által híressé és közkeletűté vált

Riz Abadie (Riz Dore)

czigaretta hüvelynek és papirosnak forgalomba hozva, kérjük i. t. vevőinket, hogy ne hagyják magukat **terrorizálni egészségük** rovására és kérjenek **határozottan** csakis valódi (Abadie) hüvelyt és papirost.

A különböző utáztatok, a hasonlóan hangzó nevével csakis a i. t. vevők megtevesztésére szolgálnak és azok ellen az összes törvényes lépéseket megfogjuk tenni

Société des Papiers (Abadie) egyedüli nagybani gyári raktár, Debreczen részére

Bineth Vilmos és Armin

Simonffy-u. 2. (Városi bórház.)

Kapható az összes dohánytözsdékben.

Kirchner Béla

budapesti kiállító

:: festőművész ::

kéпкиállítása

Debreczen, **Teleki-utca 10. sz. alatt megnyílt.**

(A görög kath. templomhoz közel.)

A kiállítás nyitva egész nap.

Díjtalanul megtekinthető.

Egy hölgy

aki egészséges bőrápolásra tart, különösen nyári szeplőt eltűntetni és ezéret puha finom czárt bőrét és fehér arczzint elérni és megtartani óhajt, mosakodjék csakis

Steckenperd-illomszappannal (Márka totló.)

Bergmann & Co., Tetschen a E. Darabja 80 f. Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és parfümüzletekben stb.

A bécsi, londoni és párizsi kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel tüntették ki

a Fáy arczorómet Fáy szappant és Fáy poudert

mint legjobb arczszépítő szer, melynek használatától minden szeplő és mőföt 3 nap alatt eltűnik! Ár 1—1 korona. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszertárba

Kossuth-utca 8. (A színház-mellett.)

Szabászat, varrás és minta rajzolás

minden ágából tökéletes és gyors kiképzést nyerne intelli. ens hölgyek

ERDŐSSY IRMAbécsei szabászási akad. végzet., okl. raktanítónő, **Hatvan-u. 42. szám alatti** 10 év óta fennálló szabászási tanintézetében. — B-iratkozás bármely napon. Felvételt s varróknak részére külön esti tanfolyam.**ASSZONYOKNAK.****Budapesti levél.**

Tripolisz, obstrukció, mindmegannyi érdektelen téma a női divat nagy problémájához képest. Újat hozni, újat teremteni hány álmatlan éjszaka, az újat megszerezni — még több. Az ideai divat felülmúlja mindazt, amit koncesszióban megadni csak lehet. Mindent viselni, ami jól áll és mindent tudni viselni, ez a „l'art de la mode“.

Az ideai modellek óriási tért engednek a fantáziának, úgy, hogy leírásuk igazán csak gyöngye másolata lehet annak a finom izlésnek, melyet magukban rejtenek. Egy lilaszínen tartott mousseline de soie toálettről szól az ének teljesen Biedermayer stillben, alul négy-szeresen lila changeant, guvrirozott taffet bodrokkal, melyekre hátul négy-szögletes húzott kreppből egy különálló kis slepp borul, nagy fekete bársonyból készült elszáscsokorral fejezve be a harmóniát és hogy a hatás teljes legyen, levendulaillat árad ki e légies toálettből. Egy fekete bársony kosztium orosz casaque-al, fekete tiillre dolgozott asztrakánál és rojttal, utólréhetetlen chic. *Szigetiné* asszony minden ambícióját abban találja, hogy az ő medelljei legyenek a legizlésesebbek, legszebbek, de arra fekteti a súlyt, hogy város-ház-utcai szalonjában ne csak a kész modellek, hanem az általa kreált és kombinált toálettek is utólréhetetlenek legyenek.

Frizurában ezidén a görög stíl dominál, még pedig úgy, hogy a konty erősen kidomborodik és nyitott lokniból, vagy még inkább egy hullámos részből készül, gyönyörű féssükkel tarkítva. Az egész forma készen is kapható *Pessl* váci-utcai fodrásznál és úgy fest a fejen, mint egy drótból készült kis fordított kosárka, bevonva a kész coiffure-al, szóval frizura mellényzsebben.

Budapest szenzációja a múlt héten a *Bencze* r.-t. koronahercez-utcai új üzletének megnyitása volt. A cipőszalon felülmúl minden eddig elérhetőt. Kristály kirakatában tompa

sárga selyemfüggöny mögött mesésen hatnak a duchesse, antilop és bársonycipellők, míg a gamasnit imitáló magas chauszsurek már a tél előhírnökei.

Óriási a lukszus az idén harisnyákban. Főképp csupa színes, különösen lilaszínű, vagy keskeny sávosság, teljesen elütő színekben a cipőktől. A régi, jóhírnevű *Schneider József*-cég váci-utcai kirakata egész halmazát foglalja magában e lenge himzett és áttetsző tü-neményeknek, míg gyermekharisnyái és tri-kói tartósságukkal konkurenciát csinálnak önmaguknak.

És hogy ne csak a hiúság vására legyen eszünkben, itt van mementonak a *Naeter Lujza* Andrássy-uti krizantémum gyűjteménye. Mert közeledik a nap, amikor szegény-gazdag egyaránt áldoz szereteteinek. Nincs elég virág, amellyel telehíntük az édes hantot, hiszen az egyetlen, amit még adhatunk annak, kit igazán siratunk.

Mondaine.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy **Vigkedvű Mihály-utoza II. sz. alatt építési vállalati és tervezési irodát nyitottam.**

PICK NÁNDOR építész.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy **angol és francia**

nőiruha divattermemet József kir. herceg u. 14. sz. alá helyeztem át.

Szives megkeresést kér

KATZ RÓZA

József kir. herceg-u. 14. sz.

Olesó kamat mellett 5 esetleg 10 évi

visszafizetésre kölcsönöked ad,
valamint **koreskedői követeléseket** leszámítol a

Debreczeni Takarékszövetkezet
Csapó-u. 19. szám. (Knoll-ház.)

Regény-csarnok.**FEHÉR FALAK.**

REGÉNY.

Irta: **MAX PEMBERTON.**Fordította: **Szebenvel József.**

— Óh, az a rémes hosszú ut. És mégis mindennap megtegném, ha hozzád vezetne, hogy láthatnálak, Jura.

Jurát meghatotta ez a kétségbeesés. Egy padhoz vezette és leültette.

— Most mond el mindent.

— Igen, elmondok mindent.
— Volt pénzed eljönni hozzám?
— Anna anyó adott. Még van is három koronám. Nekem az elég. Jura. Ha vissza kell mennem

— Maradnál itt, Matild?

— Ha veled lehetnék; miért kérdezed?

— Hoztál valami izenetet az anyámtól?

Lehajolt és felemelte a csomagját. A baptyu az öreg asszony anyai szívet árulta el. Ő tudta, hogy a férfiembernek ruha és étel kell leginkább.

Van itt szülő a kastélykertből.

— A kastélykertből, — ismételte Jura.

— Pálinka, az öreg Márton pincéjéből.

A pénz is itt van, de azt hiszi, arra nem lesz szükséged. A levelet ne adjam másnak, csak neked, Jura és tépjem el, ha nem kerülne a kezvedbe. Itt van, Jura. Ott hordtam, ahol csak neked szabadna meglelni.

Kigombolta a mellén a ruháját és kihuzott a kebléből egy darab papirost. Most jutott eszébe az ör és ijedten fordult oda, ahol az ember állt. De az már eltűnt észrevétlen és egyedül voltak a szobában — az öreg Zanner elég ravasz volt, úgy akarta, hogy egyedül legyenek.

— Megkapta Anna anyó a levelet, amit irtam neki? — kérdezte Jura.

A lány tágra nyitotta nagy fekete szeméit.

— Nem kapott levelet.

— Egyet sem?

— Amit az öreg Márton kapott Bécsből.

— Mást nem?

— Nem.

— Az a grófnőtől jött?

— Nem tudom, Jura. Anna anyó nem mutatta, mert nem tudok olvasni.

Az arca piros volt a szégyentől és Jura elérte a kétségbeesését. A levél, amit hozott, elég rövid volt. Arra gondolt, hogy Anna anyó bölcsőbbnek tartotta a szükszavuságot. Jól érzi magát — írta, és várja a fia szabadulását. Ha kiszabadul, menjen Bécsbe, mert így parancsolta a grófnő.

— Ezt csak a te szemed lássa. Vár rád a palotájában, amit ismer az egész város és a pénz az utra való. Hadd nyiljanak ki az ajtók a leleményességed előtt, amint bölcsnek gondold. Nincs, aki bántani merné Fülöp fiát, ha az igazság napfényre kerül.

A levelet összehajította.

— Mikor irt ő kegyelme az anyámnak, Matild?

— Ha ő írta, akkor három nappal ezelőtt, Jura.

— Vidd el tehát az izenetemet az anyámnak és mond meg, hogy úgy fogok cselekedni, ahogy parancsolja.

A lány lehajtotta a fejét. Mást remélt hallani Jurától. Óh, ha megint a régi Jura lehetne! Nem lett volna semmi baj, ha ez a mese, ez a lázadás nem támad. Pedig ime, neki is szomorú sorsot hozott.

— Jura, — kiáltott fel hirtelen. — Voltam Zanner igazgatónál és beszéltem vele. Ha elmennék Pavnából és Oroszországba mennék, vége volna minden bajnak. Nem gondolsz arra, Jura? A kis anyó küldene pénzt és kezdetnénk új életet ott a hegyeken túl, ahol elfelejtenének bennünket. Követlek bárhova, csak ha biznál bennem; óh Jura, ha biznál bennem.

Egészen közel simult hozzá és a hangja egyre szenvedélyesebb lett. Micsoda örült álom volt az egész. Milyen kegyetlen fogságba vezette őket. És ime, itt volna a szabadság, az élet az igazgató egy szavára — ha szót fogad neki. Jura azonban gyengéden eltolta magától a lányt. Nem értette meg, mit jelent rá nézve az igazság.

Jura börtönéből megszökött.

Nagymagyaralföldi Bank Részvénytársaság

Debreczen, Piacz utca 73. sz. (Tihanyi ház.)

Telefon 897.

Telefon 897.

Elfogadunk betéteket takarékkönyvekre vagy folyószámlára. — Leszámítolunk váltókat. — Hítelt nyújtunk folyószámlára váltó vagy értékpapír fedezet mellett. — Törlesztéses jelzálog kölcsönöket nyújtunk 15-65 évi időtartamra. — Előlegek értékpapírokra. — Bel- és külföldi pénzeszközök adás-vétele. — Parcellázási műveletek és mezőgazdasággal kapcsolatos mindennemű üzletek. — Értékek átvétele magán- és közkezes végéti (safe deposit.) Arukereskedelmi üzletek. Ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági vállalatok finanszírozása. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgató.

Állandó betétek**után 5%**

netto kamatot fizetünk.

Sok szenvedést átél már, de még ilyenem. Amint fáradtan, bágyadtan lépkedett, azt hitte, hogy az első völgyig nem tud már eljutni: és itt fog elpusztulni éhen, szomjan a szabadulás boldog perceiben, amikor már elérte a célját.

Imádkozni kezdett a hajnalért, mint a vak a fényért és átkozta a messziről hangzó óralitéseket, amelyek olyan lassan kongatták a félórát. Egy darab kenyérért most mi mindent nem adott volna a bölcs Jura.

(Folyt. köv.)

NYILTÉR.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

• Számtalanszor bevált •
MATTONI/FELE
GISSHÜBLER
SAVANYUVIZ

KÖZGAZDASÁG.

Terménytözsde

Schwarz R. debreczeni bizományos távirati jelentése.
Budapest, 1911. okt. 7.

Készáru 5 magasabb.

1911. októberi buza	12.15
1912. apr. buza	12.28
1911. októberi rozs	10.38
1911. ápril rozs	10.74
1911. okt. zab	9.52
1911. ápril zab	9.78
1912. máj. tengeri	8.68
1911. aug. tengeri	---
1912. szept. tengeri	---

Egy nagy uri hétszobás

lakás és egy igen nagy s több kisebb
bolthelyiség kiadó,
a Debreczeni Ipar és Kereskedelmi
Bank új palotájában, Szent Anna és
Varga-utózák sarkán.

Minden katarrhust gyógyít

KONSTANTIN FORRÁS kapható minden ásvány-
viz kereskedésben és a
Göteborgi kút-
igazgatóság által. **EMMA FORRÁS**

Markovicz Herman

órák és órák
DEBRECZEN, Hunyadi utca 20. sz.
Raktáron tartok: inga-, fall-, ébresztő- és
szoborókat, nyakláncokat, karpereceket,
gyűrűket, fülbevalókat nagy választékban,
mindennemű fémbe. — Óra műhelyem a leg-
újabb gyári szerzőkkel van felszerelve

Női kalapok

diszített és diszítetlen. **Sapkák és disztollak** nagy választékban

Schwarz M. L.-nél

Placz 52. Miklós-u-val szemben.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Megérkeztek az őszi újdonságok

Női divat kelmék, Selyem ruha kelmék, Francia velezek, :: Bársonyok, Ruhadiszek. ::

Villamos Cég tábla Vállalat
Friedman Sámuel

Hunyadi-utca 14.
Elvállal központi fűtést, szellőztetést, vízvezeték, légszusz vezetéket és mindennemű bádigos munkát. — Telefon.

Állandó kiállítás

művészi lényképekből
Némethi műtermének
Placz-utczai kapu bejáratában.

Magyar bodega

Kossuth-u. 6.

A legszebb prágai sonka itt kapható.

Legnagyobb választék
harisnyákban

kötött és szövött árúban
Márton Gyula és Fia
újjonnan berendezett úri és női divat üzletében
Főter- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben. — Flók üzlet nincs.

Eladó

a Honvéd-u. 28. sz. alatti ház, 214 négyzetögl területtel, 35 méter fronttal. Építkezés nagy jövedelmet biztosít. Ugyanott magtár kiadó.
Értekezhetni **Dr. Kőrösi Kálmán** ügyvédnél, Battyányi-utca 5.

Mégis csak

a Hungaria sóborszesz
a legjobb, kapható mindenütt, megrendelhető
ZSÁTKÓ JENŐ
fűszer kereskedőnél
Battyány-utca 22. sz. — Telefon 863.

Bélyegek

20.000 különböző, jótállás mellett valódi. Feléges választékot küldök kívánatra gyűjtőknek. Minden kataloguson alól 40—60% engedménnyel. **A. Weisz, Wien, L. Adlergasse 8, Várarítás, Csere.**

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára

Kaszanyitzky Endre

Főutczai üzletébe

megérkeztek és nagyválasztékban a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

asztali-, függő-, szalon-, ebédlő- és hálószobai villany csillárok és lámpák

melyek a legmodernebb és legszolidabb kivitelben állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Olcsó árak! Kitűnő áru!

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Kovács Gyula és Társa

női divat termei

DEBRECZEN, Főter 55. sz.

(Hungária kávéház mellett.)

Legszebb kivitelű **Őszi felöltők** hölgyek és leányok részére, a legdivatosabb **Téli kabátok** angol és sima szövetekből. **Püsch** és **bársony** kabátok dus választékban. **Szőrme kabátok**, városi bundák. **Gyermek felöltők** minden nagyságban. **Cosztümök, Pongyolák, színházi blousok és divat aljak, színházi és esti köpenyek** minden színben, elegáns kivitelben. **Szőrme boák, muffok** a legjobb szőrme fajokból. **Leány és gyermek garniturok** dus választékban.

Kötött kabátok

divatos színekben és kivitelben

a legolcsóbb szabott árak mellett.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHEMETLEN
TARTÓSSÁGU!

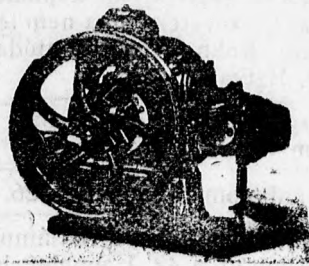
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII/3

EREDETI BOLINDER-féle

nyersolajmotorok és nyersolajlocomobilok

Sürgöny-czim: Szabóék

Telefon 76-48 132-50

Szabó Emil és Társánál

BUDAPEST, VI, Teréz-körút 46. szám. benzin motorok. Szivógázmotorok. Tejes malomberendezések. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. Kérjük a címre ügyelni.

Csomagolt Vasaló szén

darabos és apró faszén, tűzifa aprítva és ős számra. Valódi porosz kőszén és kovács kőszén legolcsóbb árban házhoz szállítva kapható

Jakobovits Testvéreknél

Hatvan-u. 9. — Telefon 280.

Waggon vételnél kedvezményes ár.

Szőlő-oltványok

Szőlővesszők és Gleditschia (615 kerítésnek alkalmas) csemeték beszerzésére legmegelőbb ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

Szücs Sándor fia szőlőtelepét Biharódszegen.

Ha a saját érdekét tartja szem elől, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti czég nagy képes árjegyzékét rem kért; ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlő birtokost érdekel hasznos tartalmánál fogva

Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Számtalan elismerő levél. A tisztelt érdeklődők a telep megtekintésére szívesen láttatnak.

Nagyságos asszonyom! Szíves tudomására hozom, hogy Péterfia u. 45. sz. alatt

gyermek-ruha salont

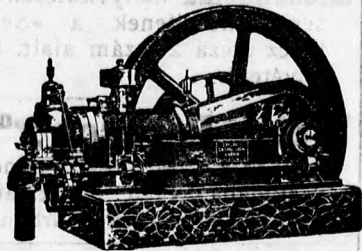
nyitottam. A leány- és fiu-ruhák modern előállítását Budapesten és Bécsben hosszú munkódsi gyakorlattal sajátítottam el, miért is a legfokozottabb igényeknek is képes megfelelni. — Szíves megbízását örömmel várom, vagyok teljes tisztelettel

S. Rosenberg Ida, Péterfia-u. 45

Nyersolaj, szivógáz, Diesel benzin Mőtorok és lokomobilok

Gyors szállítás. Kedvező fizetési feltételek.

Messze-mező jótállás.

Drezda Mőtorgyár Részv. Társ. Németország legrégibb, legnagyobb mőtorgyára. Vezérképviselő:

Gellért Ignáoz és Társa BUDAPEST, V., Koháry-utca 4. sz. (Alkotmány-utca sarok.)

Trom, Trom, Trombitás ébresztő óra. Ujdonság!

Pontosan szabályozva 3 kor. 20 fillér

Apródinál, Placz-utca 12. szám. (Stenczinger-ház.)

Kohn S. Sándor

Hatvan-utca 41.

szobafestő, mázoló és tapétázó.

Elvállal e szakmába vágó minden munkát a legmodernebb kivitelben és legszaladabb árak mellett. Vidékre mintákkal is készséggel szolgálok

500 koronát

fizetek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett üvege 80 fillér valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. **Bartilla, Winkler Ede, Wien, 19/Ly Sommergasse 1.** — Kapható Debreczen minden gyógyszerárban és drogeriában. Csak a **Bartilla fogvil.** kérelemre Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. O helyekre ahol nem kapható, bérmentve küldök 7 üvegre 5 kor. 80 fillérért.

Kapható: minden jobb fűszer- és ásványviz kereskedésben.

Borral keverve üdit és gyógyit.

Gyógyhatása vese, gyomor, hólyagbetegségek, légutak hurutjainál, sárgaságnál, máj, és lép bajoknál bámulatos.

Természetes szénsavval bír.

Hajdumegyei raktár:

Fűszerkereskedelmi r. t. előbb Lusztig Károly czég Debreczenben.

Paczelt János élővirág csarnoka

ujjonnan megnagyobbított helyiségében mindenféle élő virág, u. m. csokrok, koszorúk, teljes lakodalmi t. m. t. készíti díszit seket a legszébb kivitelben és leg, utányosabb árban készít.

Batthyány-u. 6. Telefon 934. Friss virághagymák most kaphatók.

Nagymagyaralföldi Bank

Részvénytársaság

DEBRECZEN, Placz u. 73 sz. a.

Elfogad

betéteket

takarékkönyvekre és folyószámlára s állandó jellegű betétek után

5%

kamatot fizet. — Ezenkívül az intézet fizeti a betét kamatadót is.

Uri öltönyöket

bel- és külföldi szövetekből készít a legutolsó divat szerint

HUBAY GYÖRGY

uri szabó

DEBRECZEN, Batthyány-utca 15. sz.

Rosenfeld Róza

speciál fűzőkészítő

Piacz-utca 56. sz. alatt.

Készit jótállás mellett az utolsó divat szerint, elől egyenes, reform, orvosilag elismert

gyomorvédő fűzőket.

Halkötöket s minden e szakmába vágó munkát. Nagy raktár párisi és brüsseli modellek után készült minden kivitelű fűzőkben, mellartó és egyenes tartókban.

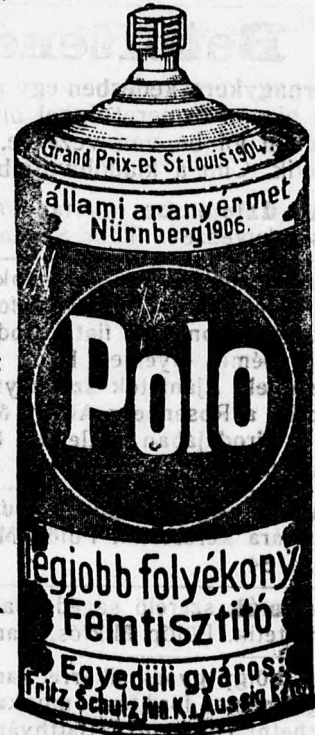
Yrak előnyösek.

Ugyanott varró és tanuló leányok felvétetnek.

Kérjen Polo

Bádopalcok csak a törv. védett - csepp-megtakarítási-berendezéssel

füveg- és bádopalcokban minden nagyságban.

Mindenütt Kapható

Kérjen ingyenpróbát

Carl Kronsteiner

időjárás erős, mész

agade-festék

Törvényszékileg védett.

50 árnyalatban, 24 l.-16l. kilónként teljebb.

Evek óta legjobban bevált és utánzatokat felülmuló. Egyedül célszerű mázoló anyag már festett faşadenál

Email-Fagade festék nem színle- vonással fest, nem szükséges az előalaposítás email erős — csak hideg vízben feleresztve használható. Anti-septikus — méregmentes — porhanyós. Fenkőlt festés belső helyiségeknel, még festetlen faşadoknál, faépítményeknel, mint színek, pavillonok, kerítések stb. Kapható minden árnyalatban. Ára m²-ként 5 fillérért.

Mintakönyv és prospektus ingyen és bérmentve.

Carl Kronsteiner.

Wien, III. Hauptstrasse 120. Raktár minden nagyobb városban.

1911/291 34 oldal
Kiegyezésből

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

**XXIX-ik magyar királyi
jótékonycélu államsorsjáték**

Ezen pénzsor-játék remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célra fog fordítani. Ezen sorsjátékának összesen 14885 nyeresége van, melyeknek összes értéke 475,000 K-ra rug készpénzben.

Főnyeresemény 200,000 korona készpénzben,
továbbá:

1 főnye emény	30,000 K
1 " " " "	20,000 " "
1 " " " "	10,000 " "
1 " " " "	5,000 " stb.

Huzás visszavonhatatlanul 1911. évi december 14-én.
Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg e özetek beküldése mellett a m. kir. lottó-jóvedéki igazgatóságtól Budapest (Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytőzsdében és váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld.

Magy. kir. Lottó-jóvedéki igazgatóság.

Veszek új bort Miért
musttól átvéve bármily nagy mennyiségben, ugyanott használt hordók eladók.

Borbizományi üzlet Miklós-utca 18.

Bélyegzőt, pecsétnyomót,
zomán cím táblát és mindennemű vésést olcsón készít

Első Debreczeni Vésnöki Műterem
Batthyány-u. 22. sz.

Igen jó keresetre
tehetnek szert nők csipkehorgolással.
Forduljanak válaszbélyeggel ellátott levélben **Magyar Házilparfejlesztő Vállalathoz, Dóván.**

Ujra megnyílik
Kedden, október 10-én
a Rózsa-féle
női felöltő és kalap áruház.
Kistemplombazár
csupa új árukkal.

Ékszer és aranyemléket
ha olcsón és jó kivitelben akar vásárolni, keresse fel

KOSTYA JÁNOS
ékszerész és óra üzletét
Széchenyi-tér 1. szám. Ref. Kistemplommal szemben.
Javítások pontosan eszközöltetnek. :-

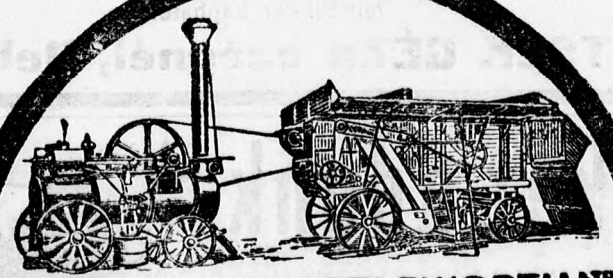
gyógy-szerész THIERRY A. BALZSAMA
Valódi csakis a zöld apáca védjeggyel. — Törvényesen védve.

Minden hamisítás, utánzat és viszonteladása más balzsamnak ámitott jeggyel törvényileg üldöztetik és szigorúan büntetettek. — Csalhatatlan hatású a szervek mindennemű megbetegedésénél, köhögés, hányás, rekedtség, torokhurut, mellfájás, tüdőbetegség, különösen influenzánál, gyomorháj, máj és lép gyulladásnál, étvágytalanság, rossz emésztés, dugulás, fogfájásnál és szájbetegségeknel, tagszakgatásoknál, égési sebek, kiütéseknél stb. 12/2 vagy 6/1 vagy 1 nagy külön üveg K 5.60

THIERRY A. gyógyszerész
egyedül valódi
Centifiola kenőcse

megbízhatóan biztos eredménnyel minden még oly régi sebnél, daganatoknál, sérüléseknél, gyulladásoknál, üledékek, pokolvárnál, sérült ujjaknál stb. eltávolít minden a testbe behatolt idegen elemet és legfőbbnyire a fájdalmas operációkat feleslegessé teszi, gyógyít még oly régi sebet stb. 2 doboz ára K 3.60

Beszerezési forrás: Apotheke zum Schutzengel des Adolf Thierry in Pregrada bei Bohitsch.
Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban. — Nagyban orvosszeri drogueriákban.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 69,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatosak:

Locomobillók és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőgépek, magánjáró gőzgépek, szalmakaszalozók, lóhereszéplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszalógépek, marokrakó- és kévekötő-aratógépek, szénagyűjtők, szén- és szalmaszájók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecskavágók, répvágók, darálók, őrlőmalmok, egytomas acélú ék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Képviselet és raktár: Laozka László urnál Debreczen.

FEDÁK
CIPŐCRÉM-et?

Mert **szép fényt ad**
Mert **Elegáns tőle a lábbeli**
Mert **puhán tartja**
Mert **Nem rongálja**
Mert **Vizhatlanná teszi a bőrt**
Mert **a legkényesebb izlést kielégíti és**
Mert **egy**

Óriás Fedák
cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz,
30 fillér-ért
ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság.**

Részletre

és könnyű fizetési feltételek mellett kaphatók **képek (szent és tájképek) tükrök.**

Arckép utáni festéseket, úgy kréta mint olaj kivételben, legolcsóbb árak mellett; kis és nagy képkeretezések legjutányosabb áron.

Keller Testvérek

Hunyadi-u. 13.

Levelező lap hívásra azonnal jövünk.

A legújabb és legmodernebb ékszerkészülnek

Vági István

ékszerész műtermében, Miklós-u. 5. javítások átalakítások a legszebb, legjobban és legolcsóbban eszközöltetnek.

Pontos kiszolgálás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség heves tudomására hozni, **Kazinczy-utca 2. szám** alatt egy a mai kor igényeit kielégítő

nőruha varrodát nyitottam,

hol a legegészségesebb s legdivatosabb angol kosztümeket jótállás mellett pontosan készítem, úgy hogy a legkényesebb igényeket is kielégítem.

Kérem a m. tisztelt hölgyközönség b. megrendelését s bizalmát. Alázatos tisztelettel

Szilágyi Gyula
női szabó, Kazinczy-utca 2.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

butor üzletemet

az utozal helyiségből ugyanazon házban hol eddig is volt Piacz-utca 44. sz. Dr. Ujfaluassy-ház udvari helyiségébe helyeztem be, hol is óriási választékot tartok mindenféle stílusú asztalos és kárpitos butorokból. Teljes mennyasszonyi kelengyék azonnal készen. Tiszteletes és pontos kiszolgálás.

Varga József butorkereskedő, asztalos, kárpitos és díszítő műhely Debreczen, Piacz 44. az udvarban. Telefon 377.

Killer Ede butorgyáros

cs. és kir. udvari szállító

DEBRECZEN, Piacz-utca 68. sz. alatt.

Alapított 1885. évben. — Több aranyéremmel kitüntetve. — Telefon 12. szám.

Dus választék modern, finom, olcsó és izléses kivitelű

szilárd butorokban.

Állandó hiállítás modern mennyasszonyi kelengyékben.

Csillár

perzsa szőnyeg,
rézbutor, bronzárak,

kávésoknak, vendéglősöknek és cukrászoknak figyelmébe ajánljuk, hogy kinaezüst tálczák kávé és tejkannák, gyufatartók és kések, használt, de nagyon jó állapotban olcsón eladatnak, valamint **elkelő uriszoba** berendezések, **eredeti olajfestmények**, ugyszintén többféle dísztárgyak, mint

alkalmi árak

a legelőnyösebben beszerezhetők
BUDAPEST, Andrassy-ut 35. l. em. alatt.
Viszontelárusítóknak nagy engedmény.

Törvényesen védve.

FEMINOL

a legújabb és legjobb folyékony **fém tisztítószer**

a fémtárgyaknak gyönyörű, tartós lényt ad, még a rozsdafoltot is eltávolítja, nem tűzveszélyes, nem ülepedik.

Egyedüli gyártója:

GEIKO vegyészeti gyár
VÁCZ. **GEIGER és TÁRSA.**

Törvényesen védve.

Naponta frissen pörkölt kávé

különlegességek

Friss Sándor

fűszer és csemege kereskedésében

Piacz-utca 83. szám alatt (az Ált. Forgalmi bankkal szemben.)

Villanyüzemű kávépörköltde a kirakatban.

Tessék a címre ügyelni!

„M-1-1-1?” — Papa megengedte! Hisz' valódi JAKOBI-féle Antinicotin-cigarettahüvelyek fadóboxban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi

Uj üzlet! Uj üzlet!

Megnyílt Stark Sándor.

csipke, szalag, rövidáru, fehérnemű, szabókellékek üzlete.

Piacz-u. 7. sz., a Vecsey-házban.

Nagy alkalmi vétel **Gyermek ruhákban** és az összes rövidáru kellékekben.

Csak Piacz-u. 7. sz. alatt, a kereskedelmi akadémiával szemben.

Üzletáthelyezés!

Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár
Részvénytársaság raktára

üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Piacz-utca és Uj-utca sarkán épült

uj Wiener-léle palotába

helyezte át.

Mérsékelt árak!

Keil-Lakk

„Keil-Lakk”-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk” legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

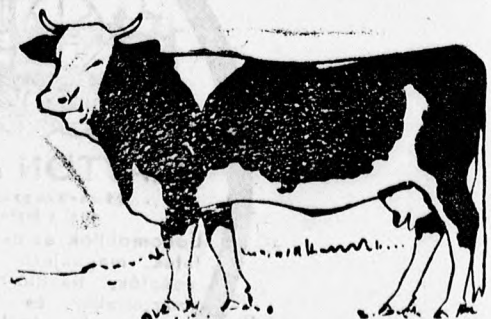
Ha „fehér Keil-Lakk”-ot veszünk
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk” azurkék,
Kertibutor fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.
„Keil Lakk”-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk”!

Mindenkor kaphatók:

KONTSEK GÉZA cégénél, Debreczen.

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságoknak és uradalmaknak. A tarka fajuszók és tehének jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után is fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

Eötvös-utca 2. sz. Szatmár. (A régi Koronával szemben.)

Irodai telefon szám 16. — Gazdasági telefon szám 155.

MAGYAR GYÁRTMÁNY WESTINGHOUSE

TURAROCSIR:
16 L.E. cardanos
30 L.E. cardanos
40 L.E. láncos

**BENZINMOTOROK
GAZDASÁGI CÉLRA,
KONDEZÁTOROK**

GARAGE

ARADON:

Modern javítóműhely.
Benzinállomás.
Autoolaj.
Pneuraktár.
Szerelvények stb. stb.

Külföldi gyáraink
vezérképviselőiben:

**GÁZMOTOROK
GŐZTURBINÁK
FÉKEK.**

LEGOLCSÓBB

VILÁGÍTÁS!

gyárakba
udvarokra
állomásokra a

WESTINGHOUSE

**SILICA
HIGANYGŐZ
LÁMPA.**

NEM KELL

KÜLFÖLDRE MENNI

Tisztelettel hozzuk a t. e. automobilozó
közönség tudomására, hogy aradi auto-
mobil gyárunkban bármely gyártmányu

Automobilok

javítását elvállaljuk.

Tekintettel azon körülményre, hogy az
új kocsik gyártása és az automobilok
téli nagy javítási munkálatai gyárunkat
erősen fogják igénybe venni, idegen
gyártmányu kocsikat a jelentkezés sor-
rendjében és csupán

korlátolt számban

fogadhatunk el javításra.

**Szakszerű munkáért és pontos
kivitelért gyárunk jó hírneve
szavatol.**

**Új gépek szállítására aján-
lattal, javításra költségve-
téssel készséggel szolgálunk.**

MAGYAR GYÁRTMÁNY WESTINGHOUSE

TEHERROCSIR:

1.5 tonnás 16 L.E.
2.5 tonnás 35 L.E.
5 tonnás 40 L.E.

**BENZINMOTOROK
VASUTI VONTATÁS-
RA, LÉGSZIVATTYUK**

GARAGE

BUDAPESTEN:

Modern javítóműhely.
Benzinállomás.
Autoolaj.
Pneuraktár.
Szerelvények stb. stb.

Külföldi gyáraink
vezérképviselőiben:

**ELEKTROMOTOROK
DYNAMOK
ÁRAMMÉRŐK.**

LEGOLCSÓBB

VILÁGÍTÁS!

irodákhba
lakásokba
üzletekbe a

WESTINGHOUSE VERTEX

**FÉMSZÁLAS
IZZÓLÁMPA.**

MAGYAR AUTOMOBIL R. T. WESTINGHOUSE RENDSZER.

GYÁRTELEP—GARAGE
ÉS JAVITÓMŰHELY
ARAD,
TELEFON: 694.

MŰSZAKI IRODA
BUDAPEST, V. Nádor-utca 20.
TELEFON 168—43.

GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELY
BUDAPEST,
IX., Páva-utca 10. sz.
TELEFON: 176—41, 141—03.

SÜRGÖNYCIM: „WESTINGAUTO“ ARAD vagy BUDAPEST.

Zongorák, Pianók,
Czimbalmok és mindenféle hangszerek leg-
nagyobb választékban kaphatók
Schmid S.
zongora és hangszer raktárában
Piac-utca 73. sz.

Mint a naptól

a mesőig, úgy fehértetik a ruha az üstben, fél-
órás főzés után

Persil

önmüködő mosószer

által.

Vakító fehér ruha!

Dörzsölés nélkül!

Kéfe nélkül!

„Persil“ meglepő hatása dacára nem tartal-
maz clort és általában ár almas alkát-
részeket, melyért jótállás vállalattik.

Gyár: Gottlieb Voith, Wien, III/1.

Kapható mindenütt.

Nagy Sándor

csukrász

Péterfia utca 46. sz. (Wolff-palota.)

Készítik legizlésebben és legfinomabban bár-
mily csukrászati dolgokat. Legfinomabban készített sü-
teményeimet és tortáimat, va amint kiváló friss tea-
süteményeimet a t. közönség becses figyelmébe ajánlom
Saját készítményű friss bonbonok kaphatók.

Pártfogót kérve, vagyok mély tisztelettel

Nagy Sándor

csukrász

Péterfia-u. 46. (Wolff-palota.)

FRITZELAKK a legjobb
padlófesték hazi használatra.
NUMATA a legjobb
zománclakkfesték
bútorok, ajtók stb.

Egy ecsetvonással színt és fényt ad.

TARTÓSI ELEGÁNS! KIADÓSI!

Használatban a **LEGOLCSÓBB!**

Vásárlásnál ügyeljen a törvényesen védett névre és etiketre;
minden más csomagolást utasítson vissza!

Raktár: Blumberger Gyula Hatvan-u. 13. sz. Ganofszy Lajos Csapó-utca 18

Uj Szücs és Szőrmeáru üzlet.
Tulajdonos **MÁRTONFALVY EMILIA**
a napokban nyílik meg **Piac-utca 58. szám alatt.**
(Iparbank épületében.)

UNGHVÁRY JÓZSEF

SZŐLŐTELEPEN és GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN

CZEGLÉD (PESTMEGYE)

„Nagyobb mennyiségű”

nemes gyümölcsfa-

csemete, boggyógyümölcsök,

vadonok, Kerti sövények,

sima és gyökeres szőlővesszők

stb. kaphatók.

„Tessék kimerítő árjegyzéket kérni.”

CERES-DIJ-KIÍRÁS

K 30.000.-

Azon célból, hogy a CERES-ételszírt ott is bevezessük, a hol azt régi szokásból vagy megokolatlan előítéletből kifolyóla
még nem használják, azon kéréssel fordulunk hű vevőinkhez, a kik meggyőződésből és praktikus tapasztalataik alapján használják ezen
cikket, miszerint a következő kérdésekre válaszolni sziveskedjenek:

1. Mi készítette Önt arra, hogy a Ceres-ételszírral kísérletet tegyen? 2. Milyen előnyei vannak ezen ételszírnak
más ételszírokkal szemben? 3. Mely előnyei teszik azt Önre nézve nélkülözhetetlenné? 4. Ismerőseit hogyan győzi
meg ezen előnyökről?

Ezen kérdésekre vonatkozó jó válaszokra a következő díjakat tűzzük

ki, a melyek kisorsoltatnak:

1 díj á K 1000 = K 1000

20 díj á K 100 = K 2000

10 díj á K 200 = K 2000

1000 díj á K 20 = K 20000

Összesen: K 3000

K 22.000

K 2000

K 3000

Egy pályázati bíróság, melynek összeállítását annak idején az újságokban közölni fogjuk, el fogja
dönteni, mely válaszok fognak a 25.000 Koronát kitevő díjak kiosztására céljából kisorsoltatni és mely pá-
lyázók kapják meg a 28 nyereményt, melyek összege: 5000 K.

Ezen pályázaton mindazok részt vesznek, a kik a fenti négy kérdésre vonatkozó jó választ alantli cégnek legkésőbb
1911. évi november hó 15-ig beküldik és legalább öt papírszalaggal (1/2 kg-os Ceres-kockák vagy csomagokról) azt igazolják, hogy
a mi Ceres-ételszírnkat fogyasztják; minden további öt szalagért a jó válaszok beküldője egy-egy további sorszámot kap és
ezáltal a sorsolásnál kétszörös, illetve többszörös esélye van.

A húzás a jegyzői szabályzat 88. szakasza értelmében a cs. k. közjegyző, Dr. Kopetz H. R. úr jelenlétében s irodájában
1911. évi december 16. 20-án délelő 10 órakor fog megtartatni. A nyertesek a díjakat azonnal megkapják, minden levonás nélkül. Az
összes nyertesek jegyzőke tnyomattatik és kívánatra bárkinek megüditik.

SCHICHT GYÖRGY R.-T., „Dij-pályázat“, AUSSIG, BÖHMEN.

Megérkeztek

a legfinomabb

angol divat szövetek

Moskovits József

ruhszabó divattermében, Piacz-u. 26.

Üzletemet a szemben levő barakba helyeztem át.

Órák és ékszerek

nagy választékban rendkívül olcsón kaphatók

BAUER KÁROLY

Órás és ékszerész

Piacz-u. 75. szám.

Tessék kirakatomat megtekinteni, ahol minden tárgyon szabott ár van feltüntetve.

Asztalos műhely áthelyezés.

Van szerencsém mélyen tisztelt megrendelőimet, s általában összes ügyfeleimet értesíteni, hogy **asztalos műhelyem** motor üzemre berendezve, november hóban **József kir. herceg-u. 7. szám** alá helyezem át, hol mint eddig is az asztalos szakba vágó összes munkálatok elsőrendű kivitelben készíttetnek lehetőleg mérsékelt áráért.

Teljes tisztelettel

Weisz Ferencz

asztalos m.

Telefon 632.

Alspittatott 1893. évben.

Telefon 632.

Halmágyi

női és leány felöltők legnagyobb áruházában

::: Piacz-utcza, a Főpostával szemben :::

Megérkeztek

az őszi és téli idény újdonságai. Női felöltők, Costümök, Pongyolák, Blousok, aljak és alsó szoknyákban eredeti párisi és berlini modellek.

Szolid, olcsó árak.

Előzékeny, pontos kiszolgálás.

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám: nappal 322. sz (Kossuth u. 15.) — (Éjjel 66. sz. Peterfia-u. 70.)

Szives tudomásul! Tisztelt üzletfeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy **temetkezési intézetünket** a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk, **új gyászkosztokkal, díszletekkel** szereltük fel. Teljes szoba behúzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetről-esetre fertőtlenítvé) teljesen szegek nélkül végzünk. **Temetéseket, hullaszállításokat** (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. **Elvünk a tisztességes verseny.** **Csakis személyes meghívásra jelentkezünk temetések felvételére végezt.**

ARROBA WINE COMPANY

Wien.

Egyenes behozatal!

Első bevásárlási forrás

Ajánl a tisztaság és valódiságért jótállás mellett igen finom, ó, rég raktározott spanyol és portugáliai

beteg és pocsényeborokat

Malaga, Madeira, Sherry, Port, Marsala, Sacrimae-Christi, Vermouth és Cognac — Eladás 1/1 és 1/2 üvegekben eredeti árakon. — Poharankénti kimérés Debreczenben: **Ily. Weichinger Károly** Hungária kávéházában.

SESZTINA LAJOS vaskereskedése Debreczen

Piacz-utcza 23. *** Raktár Simonffy-u. 3.

Ajánl saját gyártmányu

Takarék tüzhelyeket és üstházakat.

Nagy raktár vas oszlopkálykákban.

A világhírű Riessner folytonégő kályhák

::: egyedüli lerakata. :::

A főváros központján. Vilamos megálló. 10 percz a központi és nyugati pályaudvarhoz. 80 legmodernebben berendezett szoba.

Augusztus hó elsején megnyílt az EDISON-SZÁLLODA

Budapest, VII., Hársfa-utca 59. sz. (Király-utca sarkon.)
Tulajdonos: **Pollák József.**

Hideg és meleg vízvezetékek. Központi fűtés, villanyvilágítás. — Figyelmes kiszolgálás. Értekezős minden modern nyelven. — Szobaárak 3 koronától!

Tiszta agyagból készült: szép és jó

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Hogyan védekezzünk, hogy a

drága fa

a tél folyamán tönkre ne tegyen bennünket. Ugy, hogy

olcsó szén és koks

tűzelésre rendezkedjünk be és szerezzük be idejekorán **szükségletünket**

Klár Andor

részv. társaságnál

Debreczen, Piacz-u. 77.

Telefon 445. Telefon 445.

Szén, Koks, Brikett olcsó és legjobb minőségekben állandóan raktáron.

Evi kötésre előnyös ajánlat.

Izzad a lába?

Használjon Harsányi-féle „Formacint,” mely bármely testrész izzadságát megszünteti.

Hatása gyors és biztos!

Kis üveg 1 kor. Nagy üveg 2 kor.

Ducika krém, páratlan hatású arczsépítő szer, ára 1 kor. Ducika szappan, ára 70 fill. Ducika puder, három színben ára 1 kor.

Rárpáti szesz rövid idő alatt megszünteti a cauzos, reumás fájdalmakat, egy üveg ára 1 kor.

Menthol jegec sóborszesz, az eddigi sóborszeszek között leghatásosabb, 30, 50 fill. és 1 kor. üvegekben.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fill.

Tyuk szem vrtó, 2—3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet, ára 70 fill. A fentiek c-ak is a

Halász Ödön utód:

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez,” című gyógyszer-tárában Debreczen- Csapó-utca 18. szám alatt kaphatók.

A nagymagyaralföldi

építő és műszaki részvénytársaság

tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy **Hunyadi-u. 10. sz. alatt**

építő és műszaki irodát nyitott.

Eivállal: mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát, azok tervezését és felülvizsgálatát.

Épít részletfizetésre mindennemű építkezést és

Díjtalanul készít költségvetést és szolgál tanácsokkal műszaki ügyekben.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérjük.

Nagymagyaralföldi építő és műszaki r. t.

Megvettem

Rosenbaum Fülöp ungvári cég összes áruit!

Még nem létezett olcsó árakon adok el

csipke, (1 és 2 kr. méterje) szalag, rövid- és kötött árukat, férfi- és női fehérneműeket, férfi és női ingeket, ruha díszeket, harisnyákat, gyermek kötött ruhákat, Jäger alsóneműeket, női alsó szoknyákat, kesztyűket, **potom árazom.**

Siessen mindenki mig a készlet tart!

Stark Sándor-hoz

Piacz-u. 7. számú áruházába, a Keresk. akadémiával szemben.

:: Hallatlan olcsó! ::

Mindenki ki lesz szolgálva

A forró nyári hónapok rendkívül elősegítették az összes ragályos betegségek kitörését és elterjedését. Tény, hogy a

K O L E R A

vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek nyáron fokozottabb erővel lépnek fel, mint más évszakokban, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor elismert legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

L Y S O F O R M

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben **80 filléért** minden gyógyszer-tárban és drogériában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok beteggyógyítására, antiseptikus köztözekeknél (sebekre és daganatokra) kéz- és arczmosásra és ragályok elhárítására, nőknek altesti irrigációra stb. mindenkor ajánlják.

L Y S O F O R M - S Z A P P A N

finom, gyenge pipereszappan, lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatású. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, sőt csecsemőknek is; szépi, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kísérlet és ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. **Darabja 1 kor.**

F O D O R M E N T A - L Y S O F O R M

erősen antiseptikus hatású szájviz. Szájbűzt rögtön és nyomtalanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre. **Eredeti üvege 1 kor. 80 fillér.**

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszer-tárban, drogériában és ujabban a jobb fűszerkereskedésekben is. Kívánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet.

A hol lysoform nem volna kapható, oda közvetlen is küldünk **6 kor. előzetes bekládás esetén 3 üveg lysoformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájvizet.**

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára, Újpest 6.

Viszontelárusítóknak óriási kedvezmény!

V an
hó
ho
sz
ig
elsőre
Bec

SZ

Kevés hó

MA

arekondos
tármegség
fölt. ránc
és az are
arcbőr, ha
és szépi

Föld

örvend a

Nagy tég
tárban és
Margit h
szappan 7

Tessék a
készítmény
és kilt

FÖLDES

Kaphat
Nagy Fer
Mihalovita
László.
Hajdubösz
tárakban.

Csak rövid ideig.

1911/291 2-4 oldal.
Kiegyeztetésről

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

1911. október 8.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

23

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy **Hatvan-utca 16 szám** (Dr. Hütter-ház) modern igényeknek megfelelő

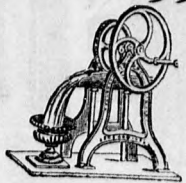
elsőrendű divattermet nyitottam.

Becses pártfogást kérve

Weisz József

angol női szabó.

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb kutszivattyuja az „Omega“ lánczkut

mert rendkívül sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki kezelheti.

Kérjenfelvilágosítást ingyen és bérmentve.

Bárdos és Brachfeld Budapest, VI., Gyár-utca 5.

Ki akar SZÉP LENNI?

Kevés hölgy van a világon, ki a **FÖLDES** féle **MARGIT-CRÉME**

reklamásiát ne ismerné. A bőr mindennemű tisztaságát, szeplőt, pattanást, mitesszert, mélyfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít és az arc ideális, szép és üde lesz. Nemcsak az arcbőr, hanem a nyak, váll és kéz fehérlésére és szépítésére is legalkalmasabb. — Az összes szépségápolószerek között a

Földes-féle Margit-Créme

örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan és zsírtalan.

Nagy tégely 2, kicsi 1 korona, minden gyógyszertárban és drogeriában. Kiváló toalettcikk: Margit-hőgyörp (8 színben) 1-20 kor., Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona, Margit-arcvix 1 korona.

Tessék a záróvédjegyre ügyelni és csakis eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlanságáért és kitűnő hatásáért felelősséget vállalok.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES RELEMEN gyógyszerész Aradon.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferencz, Jóna és Jóna, Kubek Sándor, Mihalovits Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László. — Hajdusoboszlón: Barbócz Zsigmond. Hajduböszörményben: Ercsey Gábor gyógyszer-tárakban.

Simonffy utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi-utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll-tisztító.
Varga-utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy-utca 14.

2530—1911.

Pályázati hirdetmény.

Hajdúvármegye Földes községben üresedésben levő II-ik községi orvosi állásra pályázatot hirdetek.
Az állás javadalmazása: 1200 korona fizetés, 400 korona lakpénz és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.
Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883. I. t. cz. 9. §. illetve az 1908. XXXVIII. t. cz. 7. §. értelmében felszerelt kérvényeiket **hozzám jelőlé hó 25. napjának d. u. 5 órájáig** adják be, mert a későbbben érkező kérvényeket nem veszem figyelembe.
A választás napját később fogom kitűzni.
Hajdusoboszló 1911. október 2.

Miskolczy főszolgabíró.

Üzletemet nov. 1-én a tőzsde melletti barakba helyezem át.

Most! Van alkalom jó árut olcsón vásárolni. Most!

Költözködés miatt

az összes raktáron levő árut saját áron alul árusítom.

Saját gyártmányu bőrkeztük:

Svéd és glace bőrből párja	1.15 frt.	5 ferintos fűzők	80 krtól
Szarvasbőr	1.25 frt.	Suspensorok	20 krtól
Selyem és czérna keztü	10 krtól	Sérvkötők	1.20 krtól
Őszi és téli szövött	20 krtól	Haskötő	1.50 krtól
„ „ „ férfi „	28 krtól	Gummi különlegességek darabja	10 kr.
Nadrágtartó	40 krtól	Hajtók, oldalfésők, hajcsattok minden elfogadható árban.	
Harisnyafartó	20 krtól		

Gummiszalag méterszámra potom áron.

Schön Sándor

keztü, kötszer, és orvosi műszertára

Debreczen, Piaoz-utca 12. szám (Stenczinger-ház.) November 1-től tőzsde melletti barakban.

Csak rövid ideig.

Jó (nem parti áru) áru potom áron.

Amerikai ozipó ujdonságok
legnagyobb választékban, legolcsóbb szigorú szabott árakban, kizárólag
GLÜCKEDE
ozipó nagyáruházában
Piacz- és Kossuth-u. sarok. : :
Telefon 602.

Reichmann Divatáruháza.

Az iskolai saisonra naponta érkeznek **gyermek ruha különlegességek** minden nagyságban eredeti angol facon, bársony, szövet és jó mosó barchet.

Peldiche, posztó és szövet leány köpenyek!

Valódi angol és francia costum ujdonságok, kész angol aljak, uolsó divat facon. Mindenféle bőr, diszmu, rövid, belés áruk. Szabó kellékek nagy választékban. **Zsinor, óv, minden színben 2 kor.** Saját készítésű cloth paplanok kor. 7.50-től. Eredeti francia reform fűzők. Női autuka és fekete ernyők. **Intézeti leány és fiu fehérneműk** minden nagyságban. — **Gyermek ruhák mérei szerint 48 óra alatt készítik.**

Royal szállodával szemben. Piacz-u. 85.
Egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

Király Áruház

(a vasút közelében.)

Üveg, porcellán, diszmu, lakodalmi és névnapi ajándékok legolcsóbb bevásárlási forrása
Hunyadi-utca 18 sz. alatt.

Átmeneti felöltők

24 koronától

feljebb kaphatók

Grünfeld Adolf és Társa

Legolcsóbb férfi- és fiu ruha áruházában

DEBRECZEN, Kistemplom mellett.

Házhelyek

a Kaszás-telep Fancsovics-utcán, a vámospércsi-ut közvetlen közelében igen előnyös feltételek mellett eladó. A föld vályogvetésre alkalmas. Homok a helyszínen ingyen áll a telekvevők rendelkezésére.

Vevők a **Jelzálog és Hitelbanknál** (Piacz-u. 30. földszint) jelentkezhetnek, hol a telkekre és esetleg az építkezésre megfelelő kölcsönt is kaphatnak.

a 20. század varrógépe.

Csakis czégünk üzletelben vagy azok ügynökkel utján vásároljunk.

Singer Co. varrógép részvénytársaság
Debreczen, Piacz-u. 79.

Egy a **fehérneműtöméshez** való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik.

Gazdasági és Kereskedelmi Bank Szövetkezet

DEBRECZEN, Kossuth u. 11. (a Kölcsonsegélyző Egylet volt helyisége) Zádor-féle ház.

Kölcsönöket nyújt 5—15 évre betáblázás vagy kezesség mellett. **A felek kényelmére** elfogadja a kamatfizetést a törlesztéssel együtt hetenként is.

Behajtásra elfogadja a kereskedők és iparosok kintlevőségeit, esetleg azokra is kölcsönt nyújt.

Takarékotétek után a legmagasabb kamatot ad.

Minden korona heti betét után 200 korona kölcsönt folyósít.

Biztosításokat felevesz: **Elérés és elhalálozás, katonai szolgálat, leánykiházasias és tűzkár esetére.**

A biztosítások kölcsönnel is kombinálhatók.

A biztosítások már 400 koronától kezdve is eszközölhetők.

Gazdasági és Kereskedelmi Bank Szövetkezet.

Az „Első Biztosító Intézet katonai szolgálat esetére” vezérképviselősége.

Az „Első Biztosító Intézet katonai szolgálat esetére” vezérképviselősége.

Kunsertés pora

(óvszer.)

Próbálja meg! — 20 perccel megússza a vészt.

Disznója mindég egészséges, ellentálló lesz.

Non plus ultra.

Már az **András napi malacoknak** kezdeni kell adni, hogy a tavaszi s nyári betegségek el ne vigyék.

Ajánló információt ad: **Nagy Lajos, Gombos, Kuczik, Gyarmati** üvegkereskedő, **Némethy L.** stb. részben nagyhizlalo urak Debreczenben. **Szádeczky László** urad. intéző ur **Boczonád** (Héves m.) gróf **Zichy Géza** tetéleni, **Gosztonyi Kálmán** Pa Alatkai, gróf **Bánffy Dénes** Sznagyfalusi, **Mihalovits** theeszovádi **Pálffy Dénes** takcsafalvi, **Csapó István** Pa Istvántelki (u. p. Földes) **Balogh Tihamér** Szentkozmai, (up. Ber.-ujfalu) **Elek Dezso** Demecseri, gróf **Degenfeld József**, **Csömaköz**, **Homokitag**, **Pelei**, **Ugron Ákos**, **Ugron Zoltán**, **fiattalvi** stb. uradalmi. **Nagytitst. Dr. Balthazár Dezso** ref. esperes ur **Höszörmény**, **Nt. Rácz Lajos** ref. lelkész ur **Micske**, **Itiszt. Lovischek Mihály** **Karász**, **Zt. Szűcs László** ref. lelkész **Csatár**, **Pospiss Géza** föld. ur **Pa Kettős** (u. p. Mezö-Sas) s **Békés** vmegyének majdnem minden nagy és kisbirtokosa.

Számtalan elismerő levél!

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár **Tóth Béla** utóda **Kubek** gyógyszerésznél (Tiszapalota) és **Jóna Jóna** drogeriájában. 1 do. oz 2 korona.
Figyelmeztetés: Ne tessék ezt homi vásári portékával ös-zetvéstelen, bár nem állítom, hogy ezzel a sertésvész problémája meg van oldva, de a hirdettet svindlik közt, egyedül bir komoly gyógyértékkel mit aránylag kis hirdetéssel elért elterjedtsége bizonyít legjobban,

2686—1911.

Pályázati hirdetmény.

A járásomhoz tartozó Kaba nagyközségben ujonnan rendszeresített második községi orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása: 1400 korona fizetés, 500 korona lakpénz és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhivom pályázni óhajtókat, hogy az 1883. l. t. cz. 9. §. illetve az 1908. XXXVIII. t. cz. 7. §. értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám **olyó hó 25. napjának d u 5 órájálg** adják be, mert a későbben érkező kérvényeket nem veszem figyelembe.

A választás napját később fogom kitűzni.

Hajduszoboszló, 1911. október 2.

Miskolczy főszolgabíró.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.